

TRONDHEIM KOMMUNE

Kommunedirektøren

Årsregnskap og konsolidert regnskap for 2021

Innhold

Del 1 – Regnskap 2021 Trondheim kommune	7
1 Bevilgningsoversikter drift	8
2 Bevilgningsoversikter investering	10
3 Økonomisk oversikt etter art - drift	12
4 Balanseregnskapet	14
5 Bevilgningsoversikt drift, til fordeling	17
6 Bevilgningsoversikt investering, til fordeling	18
7 Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner	19
8 Noter til regnskapet	20
Note 0.1 - Regnskapsprinsipper	20
Note 0.2 - Vesentlige poster i regnskapet	22
Note 1 - Endring i arbeidskapital	24
Note 2 - Kapitalkonto	25
Note 3 - Endringer i regnskapsprinsipper, regnskaps-estimer og korrigering av tidligere års feil	26
Note 4 - Varige driftsmidler	27
Note 5 - Aksjer og andeler	28
Note 6 - Utlån	30
Note 7 - Markedsbaserte finansielle omløpsmidler	30
Note 8 - Renter - sikring	31
Note 9 - Langsiktig gjeld	32
Note 10 - Avdrag på lån	33
Note 11 - Pensjoner	34
Note 12 - Garantiansvar	36
Note 13 - Avsetninger og bruk av avsetninger	40
Note 14 - Selvkost	40
Note 15 - Salg av finansielle anleggsmidler	43
Note 16 - Ytelse til ledende personer	43
Note 17 - Godtgjørelse til revisor	43
Note 18 - Vesentlige overføringer mottatt til finansiering av investeringer	44
Note 19 - Usikre forpliktelser og hendelser etter balansedagen	44
Note 20 - Spesifikasjon av uvanlige og vesentlige poster	44
Note 21 - Trondheim kommunes kraftfond (TKK)	45
Note 22 - Andre vesentlige forpliktelser	48
Note 23 - Interkommunalt samarbeid der Trondheim er vertskommune	48
Note 24 - Interkommunale selskaper	50
Del 2 - Konsolidert årsregnskap - Trondheim kommune	52
1 Økonomisk oversikt etter art, drift	53
2 Bevilgningsoversikt investering	55
3 Balanseregnskapet	57
4 Noter til regnskapet	60

Note 0.1 Formål	60
Note 0.2 Regnskapsprinsipper for konsolidert regnskap	60
Note 0.3 Enheter som er med i konsolidert regnskap	60
Note 1 - Endring i arbeidskapital	61
Note 2 - Varige driftsmidler	61
Note 3 - Aksjer og andeler	62
Note 4 - Pensjoner	64
Note 5 - Avsetninger og bruk av avsetninger	66
Del 3 - Revisors beretning	67

Innledning

Om regnskapsavleggelsen

Årsoppgjørsk dokumentene

Årsoppgjørsk dokumentene for Trondheim kommune består av 3 deler:

Årsregnskapet (dette dokumentet)

Dokumentet inneholder drifts-, investerings- og balanseregnskap og noter i henhold til god kommunal regnskapsskikk. I henhold til ny kommunelov fra 2020 avlegges et konsolidert regnskap, som viser den samlede økonomiske virksomheten og ressursbruken i kommunen og de to kommunale foretakene Stavne Trondheim KF og Klæbu Industrier KF.

Trondheim kommune legger også inn revisjonsberetningen som en del av dokumentet når denne er mottatt fra revisor.

Årsberetningen

Dokumentet inneholder kommunedirektøren sin redegjørelse for kommunens økonomiske utvikling og status, spesielt om de forhold som påvirker kommunens regnskapsresultat og finansielle stilling. Dokumentet inneholder også en rapportering på måloppnåelse og status for viktige tiltak i tjenesteområdene.

Årsberetning for finansområdet iht. kommunens finansreglement

Dokumentet omhandler en rapportering om utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året vedrørende kommunens finansielle aktiva og passiva.

Der det er nødvendig er det gitt henvisninger mellom de enkelte dokumentene for utfyllende opplysninger. Dokumentene samt egen årsoppgjørssak for bystyret, er de offisielle årsoppgjørsk dokumentene for Trondheim kommune.

Om behandlingen av årsregnskapet og årsberetningen

Trondheim kommune avlegger årsregnskap etter kommuneloven § 14-6 og bestemmelser i forskrift om forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner. Det følger av samme bestemmelse at årsregnskapet skal være avlagt innen 22. februar i året etter regnskapsåret.

Regnskapet for 2021 avlegges 22.02.2022.

Terskelen for å gjøre endringer i regnskapet etter at det er avlagt er høy. Unntaket er interne omposteringer for å få frem korrekte data til KOSTRA som ikke påvirker tallene i det fremlagte offisielle regnskapet for Trondheim kommune.

Årsrapporten skal avgis innen 31.03.2022.

Revisjonsberetningen fra Trondheim kommunerevisjon skal foreligge innen 15.04.2022.

Årsregnskapet og årsberetningen skal vedtas av kommunestyret senest 6 måneder etter regnskapsårets slutt, dvs. innen 30.06.2022. Før behandling i kommunestyret skal årsregnskapet behandles i kontrollkomiteen.

Rapportering av regnskap til KOSTRA

Bevilgningsregnskapet (drifts- og investeringsregnskapet), balanseregnskapet og konsolidert regnskap skal rapporteres elektronisk til Statistisk sentralbyrå innen 22.02.2022. Innsending blir

foretatt 22.02.2022. I forhold til KOSTRA, kan rapporterte data korrigeres fram til 15.04.2022 som er siste frist for innsending.

Rapportering av regnskap til Oslo Børs

Fordi Trondheim kommune har obligasjonslån har kommunen også rapporteringsplikt til Oslo Børs. Kommunen vil foreta finansiell rapportering til Oslo Børs innen fristen 30.06.2022.

Merknader til regnskapsavleggelsen for 2021

Når det gjelder materielle forhold og hendelser for øvrig av betydning for regnskapet 2021, vises det til note 0.2 – Vesentlige transaksjoner.

Trondheim
22.02.2022

Morten Wolden
Kommunedirektør

Del 1 – Regnskap 2021

Trondheim kommune

1 Bevilgningsoversikter drift

Alle tall i millioner kroner	Regulert				
	Regnskap Note	2021	budsjett 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
Generelle driftsinntekter					
Rammetilskudd		-4 607	-4 592	-4 450	-4 552
Inntekts- og formuesskatt		-7 440	-6 941	-6 831	-6 382
Eiendomsskatt		-778	-780	-761	-737
Andre generelle driftsinntekter		-541	-503	-401	-618
Sum generelle driftsinntekter		-13 366	-12 816	-12 444	-12 289

Netto driftsutgifter					
Sum bevilgninger drift, netto		11 539	11 823	11 471	10 849
Avskrivninger	4	902	902	0	761
Sum netto driftsutgifter		12 441	12 725	11 471	11 610

Brutto driftsresultat		-925	-91	-973	-679
------------------------------	--	-------------	------------	-------------	-------------

Finansinntekter/finansutgifter					
Renteinntekter		-207	-262	-262	-235
Utbytter		-38	-15	-15	-30
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		-324	0	0	-77
Renteutgifter		313	335	336	385
Avdrag på lån		927	914	914	796
Netto finansutgifter		671	971	972	839
Motpost avskrivninger	4	-902	-902	0	-761
Netto driftsresultat		-1 156	-22	-1	-601

Disponering eller dekning av netto driftsresultat	13				
Overføring til investering		331	331	171	251
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond		20	-92	-62	98
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond		806	-216	-109	364
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	-111
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		1 156	22	1	601

Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).		0	0	0	0
---	--	---	---	---	---

Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		0	0	0	0
--	--	---	---	---	---

(*) Til og med regnskapsåret 2020 omfattet denne posten også bruk av tidligere års mindreforbruk. Fra og med 2021 avsettes årets mindreforbruk til disposisjonsfond i sin helhet, derfor er denne posten 0 i 2021 så lenge det er penger på disposisjonsfondet.

2 Bevilgningsoversikter investering

<i>Alle tall i millioner kroner</i>	Note	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
Investeringsutgifter					
Investeringer i varige driftsmidler		2 512	2 941	2 961	2 783
Tilskudd til andres investeringer		12	0	0	3
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5	73	81	58	114
Utlån av egne midler		19	19	350	401
Avdrag på lån		0	0	168	9
Sum investeringsutgifter		2 615	3 041	3 536	3 310
Investeringsinntekter					
Kompensasjon for merverdiavgift		-286	-314	-293	-332
Tilskudd fra andre	18	-851	-753	-681	-349
Salg av varige driftsmidler		-290	-247	-182	-307
Salg av finansielle anleggsmidler		-48	-48	0	0
Utdeling fra selskaper		0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler		0	0	-168	-124
Bruk av lån		-804	-1 348	-2 042	-2 057
Sum investeringsinntekter		-2 279	-2 709	-3 365	-3 170
Videreutlån					
Videreutlån		538	573	0	61
Bruk av lån til videreutlån		-518	-573	0	0
Avdrag på lån til videreutlån		70	68	0	114
Mottatte avdrag på videreutlån		-215	-168	0	-115
Netto utgifter videreutlån		-124	-100	0	60
Overføring fra drift og netto avsetninger	13				
Overføring fra drift		-331	-331	-171	-251
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond		123	100	0	37

Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond		-4	-1	0	3
Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0	0	11
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		-212	-232	-171	-200
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)		0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		0	0	0	0
Overføring til fordeling (§5-5, andre ledd)					
Inntekter til fordeling		0	0	0	0
Utgifter til fordeling		2 615	3 041	3 368	3 301
Sum til fordeling (netto)		2 615	3 041	3 368	3 301

3 Økonomisk oversikt etter art - drift

<i>Alle tall i millioner kroner</i>	Note	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
Driftsinntekter					
Rammetilskudd		-4 607	-4 592	-4 450	-4 552
Inntekts- og formuesskatt		-7 440	-6 941	-6 831	-6 382
Eiendomsskatt		-778	-780	-761	-737
Andre skatteinntekter		0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten		-541	-503	-401	-618
Overføringer og tilskudd fra andre		-2 256	-1 621	-1 404	-2 029
Brukerbetalinger		-693	-510	-252	-663
Salgs- og leieinntekter		-1 640	-1 742	-1 768	-1 626
Sum driftsinntekter		-17 955	-16 689	-15 868	-16 607

Driftsutgifter					
Lønnsutgifter		7 854	7 902	7 718	7 560
Sosiale utgifter	11	2 118	2 089	2 044	1 996
Kjøp av varer og tjenester		4 968	4 515	4 447	4 498
Overføringer og tilskudd til andre		1 189	1 191	686	1 113
Avskrivninger	4	902	902	0	761
Sum driftsutgifter		17 030	16 598	14 895	15 928

Brutto driftsresultat	-925	-91	-973	-679
------------------------------	-------------	------------	-------------	-------------

Finansinntekter/Finansutgifter					
Renteinntekter		-207	-262	-262	-235
Utbytter		-38	-15	-15	-30
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		-324	0	0	-77
Renteutgifter		313	335	336	385
Avdrag på lån		927	914	914	796
Netto finansutgifter		671	971	972	839

Motpost avskrivninger	4	-902	0	0	-761
Netto driftsresultat		-1 156	-22	-1	-601

Disponering eller dekning av netto driftsresultat:					
Overføring til investering		331	331	171	251
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	13	20	-92	-62	98
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond		806	-216	-109	364
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	-111
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		1 156	22	1	601

Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0
---	--	----------	----------	----------	----------

Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		0	0	0	0
--	--	---	---	---	---

4 Balanseregnskapet

<i>Alle tall i millioner kroner</i>	Note	Regnskap 2021	Regnskap 2020
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Faste eiendommer og anlegg	4	29 036	28 243
Utstyr, maskiner og transportmidler	4	1 244	1 215
Finansielle anleggsmidler			
Aksjer og andeler (eiendeler)	5, 21	2 139	2 070
Obligasjoner (eiendeler)		0	0
Utlån	6	2 816	2 473
Immaterielle eiendeler		0	0
Pensjonsmidler	11	16 875	16 472
Sum anleggsmidler		52 110	50 473
Omløpsmidler			
Bankinnskudd og kontanter		3 024	1 661
Finansielle omløpsmidler			
Aksjer og andeler (omløpsmidler)	7, 21	1 518	1 604
Obligasjoner (omløpsmidler)		5 168	4 896
Sertifikater		0	0
Derivater (omløpsmidler)		0	0
Kortsiktige fordringer			
Kundefordringer		616	562
Andre kortsiktige fordringer		1 117	877
Premieavvik (kortsiktige fordringer)	11	1 387	1 262
Sum omløpsmidler		12 830	10 861
Sum eiendeler		64 941	61 334

EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Egenkapital drift			
Disposisjonsfond	13	-2 646	-1 840
Bundne driftsfond	13	-549	-530
Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
Egenkapital investering			
Ubundet investeringsfond	13	-6 023	-6 027
Bundne investeringsfond	13	-222	-99
Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	0
Annen egenkapital			
Kapitalkonto	2	-15 692	-14 107
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		0	0
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering	3	211	211
Sum egenkapital		-24 921	-22 391
Langsiktig gjeld			
Lån			
Gjeld til kredittinstitusjoner	9	-13 211	-11 598
Obligasjonslån	9	-5 500	-6 000
Sertifikatlån	9	-2 054	-1 984
Pensjonsforpliktelse	11	-16 702	-16 974
Sum langsiktig gjeld		-37 467	-36 555
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		-866	-1 039
Likviditetslån		0	0
Derivater (kortsiktig gjeld)		0	0
Annen kortsiktig gjeld		-1 688	-1 348
Premieavvik (kortsiktige gjeld)		0	0
Sum kortsiktig gjeld		-2 553	-2 387
Sum egenkapital og gjeld		-64 941	-61 334

MEMORIAKONTI

Ubrukte lånemidler		1 099	240
Andre memoriakonti		28 199	28 199
Motkonto for memoriakontiene		-29 297	-28 438
Sum memoriakonti		0	0

Sum balanse		0	0
-------------	--	---	---

5 Bevilgningsoversikt drift, til fordeling

	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnelig budsjett 2021
Skoler	2 044	2 061	2 027
Barnehager	1 810	1 817	1 765
Barne-og fam.tjenester	854	861	822
Botiltak og dagtilbud	838	812	772
Helse og omsorgstjenester	2 973	3 008	2 819
Psykisk helse og rus	286	286	281
Kvalifisering og velferd	617	629	600
Flyktninger og innvandrere	6	6	6
Kunst og kultur	237	242	226
Kirke og gravlunder	118	118	118
Idrett	193	214	193
Næring og samfunn	21	21	21
Miljø og landbruk	45	44	31
Plan og bygning	59	60	62
Tekniske tjenester	866	872	613
Eiendomstjenester	959	960	473
Folkevalgte og bystyresekretariatet	74	77	74
Utvikling og støttetjenester	499	497	402
Kommunedirektøren	261	268	159
Samferdsel	-64	-54	-77
Tilleggsbevilgninger	-3	39	180
<i>Diverse sentrale bevilgninger</i>	182	243	350
<i>Motpost avskrivinger</i>	-902	-902	0
<i>Korreksjoner</i>	-433	-355	-444
Sum	11 539	11 823	11 471

6 Bevilgningsoversikt investering, til fordeling

Investeringer i varige driftsmidler	Regnskap 2021	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett
		2021	2021
Barnehage	27,2	45,3	59,5
Skole	333,0	363,3	328,3
Barne og familietjenesten	8,7	13,0	29,6
Helse og velferd	325,0	396,6	622,7
Bolig	97,9	128,2	209,6
Idrett og friluftsliv	289,3	326,1	251,5
Kunst og kultur	108,6	116,8	91,6
Kirker og gravlunder	87,1	172,2	169,3
IT	99,0	88,4	69,8
Formålstomt	101,1	116,1	78,4
Eiendomsinvesteringer	72,3	75,4	60,1
Ubebygde bolig og næringsareal	260,7	183,6	166,4
Veg	24,3	41,2	38,5
Vann	194,7	230,0	230,0
Avløp	234,6	299,0	259,0
Avfall	0,5	1,0	2,0
Byrom parker og grøntanlegg	31,2	65,8	44,9
Administrasjonsbygg og byrom	12,5	19,0	4,6
Miljøpakken	178,4	200,0	200,0
Trondheim parkering	6,2	5,8	7,3
Maskiner og utstyr	30,8	29,5	37,7
Klimainvesteringer	0,0	25,0	0,0
Sum investeringer	2523,1	2941,2	2960,8

7 Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner

Driftsregnskapet

Netto driftsresultat	-1156
Avsetninger til bundne driftsfond	269
Bruk av bundne driftsfond	-249
Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	331
Avsetning til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	700
Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-581
Budsjettetert dekning av tidligere års merforbruk	0
Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)	-687
Strykning av bruk av disposisjonsfond	581
Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	-106
Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond	106
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0

Investeringsregnskapet

Sum utgifter og inntekter eksklusiv bruk av lån	1140
Avsetninger til bundne investeringsfond	160
Bruk av bundet investeringsfond	-37
Budsjettetert bruk av lån	-1348
Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-331
Avsetninger til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjett og fullmakter	0
Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-4
Dekning av tidligere års udekket beløp	0
Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)	-420
Strykning av bruk av lån	420
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp).	0

8 Noter til regnskapet

Alle tall er oppgitt i millioner kroner hvis ikke annet er oppgitt

Note 0.1 - Regnskapsprinsipper

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven (KL), forskrifter og god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Prinsippene for kommuneregnskapet

All tilgang på og bruk av midler i løpet av året skal fremgå av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet.

All tilgang på og bruk av midler er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner.

Alle kjente utgifter og inntekter i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke når årsregnskapet avsluttes. Hvis størrelsen på et beløp ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres beste estimat i årsregnskapet.

For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen av lånet som ikke er brukt, er registrert som memoriapost.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler som er vesentlige og bestemt til varig eie eller bruk for kommunen (Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap m.v. § 3-1). Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler.

Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon er omløpsmidler. Andre fordringer er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Ellers er de klassifisert som anleggsmidler. Finansielt motiverte plasseringer i finansielle instrumenter vil alltid være omløpsmidler, uavhengig av hvilken tidshorisont kommunen har for plasseringen. Plasseringer i finansielle instrumenter som er foretatt ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn klassifiseres som anleggsmidler.

KRS 4 ligger til grunn for for avgrensning mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skillet mellom vedlikehold og påkostning på anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelets kvalitetsnivå utgiftsføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmidlet utover standarden ved opprinnelig anskaffelse, utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmidlet i balansen.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i KL §§ 14-15 til 14-17, med unntak av likviditetstrekk-rettighet og likviditetslån nevnt i KL § 14-15, tredje ledd. All annen gjeld er kortsiktig gjeld. Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidler og neste års avdrag på lån inngår i langsiktig gjeld.

Vurderingsregler

Omløpsmidler

Omløpsmidler vurderes generelt til laveste verdis prinsipp, som er den laveste verdien av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Den finansielle omløpsporteføljen verdivurderes etter tre ulike prinsipper, jmf. Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner § 3-3 og KRS 1:

- Ordinære omløpsmidler (obligasjoner og sertifikater) - er vurdert etter laveste verdis prinsipp. Dette er hovedregelen
- Markedsbaserte finansielle omløpsmidler (aksjefond) - er vurdert til virkelig verdi, og er å anse som et unntak fra hovedregelen
- Omløpsobligasjoner med kontantstrømsikring - er vurdert til pålydende verdi, hvor under-/overkurs periodiseres over papirets løpetid.

Anleggsmidler

Anleggsmidler skal vurderes til anskaffelseskost.

Anleggsmidler (driftsmidler) med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmidlet. Avskrivningene starter året etter at anleggsmidlet er anskaffet / tatt i bruk i virksomheten. Avskrivningsperiodene er i tråd med § 3-4 i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning.

Aksjer og andeler av strategisk eller annen ikke-finansiell karakter klassifiseres som anleggsmidler, jf. punkt 3.3 i KRS 1, og vurderes derfor til anskaffelseskost.

Anleggsmidler med verdifall som ikke forventes å være forbigående er nedskrevet til virkelig verdi i balansen.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld. Opptakskost utgjør gjeldspostens pålydende i norske kroner på det tidspunkt som gjelden oppstår. Låneomkostninger (gebyrer, provisjoner mv.), samt over- og underkurs er finansutgifter og -inntekter. Over- og underkurs periodiseres over lånets løpetid som kortsiktig fordring/gjeld.

Utestående fordringer er vurdert til pålydende verdi med fradrag for forventet tap.

Bruk av sikringsinstrumenter

Trondheim kommune kan benytte sikringsinstrumenter i Trondheim kommunes kraftfond (TKK) og i gjeldsporteføljen. TKK hadde i 2021 ingen utover beholdningen av obligasjoner med kontantstrømsikring, dvs omløpsobligasjoner med fast rente som holdes til forfall. I gjeldsporteføljen benyttes innlån med fast rente eller rentebytteavtaler for å sikre fastrente på deler av låneporteføljen. Nærmere beskrivelse av disse instrumentene gjøres i note 8.

Selvkostberegninger

Innenfor de områdene der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetaling, beregner kommunen selvkost etter forskrift om beregning av samlet selvkost fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 11. desember 2019 med hjemmel i kommuneloven §15.

For de tjenestene der kommunen selv har valgt å kreve brukerbetaling etter selvkostprinsippet følges samme retningslinjer, se note 14.

Merverdiavgift og merverdiavgiftskompensasjon

Kommunen følger reglene i Lov om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) for de tjenesteområdene som er omfattet av loven. For kommunens øvrige virksomhet krever kommunen merverdiavgiftskompensasjon i henhold til Lov om kompensasjon for merverdiavgift. Mottatt merverdiavgiftskompensasjon for betalt merverdiavgift er finansiert av kommunen gjennom redusert statstilskudd i inntektssystemet.

Kommunal virksomhet utenfor kommuneregnskapet

Kommunen har virksomheter og er en del av virksomheter som avlegger særregnskap, herunder kommunale foretak (KF), interkommunale samarbeid og interkommunale selskaper (IKS). For nærmere opplysninger, se note 23 om interkommunalt samarbeid og note 24 om interkommunale selskaper.

Note 0.2 - Vesentlige poster i regnskapet

I note 0.2 gjennomgås poster og forhold som er av en slik karakter at de bør tas hensyn til ved vurdering av bevilgningsregnskap og balanse.

Driftsregnskapet

Pensjon

Spesielle regler for behandling av pensjonsutgiftene i kommuneregnskapet gjør at det kan være et vesentlig avvik mellom kommunens betalte pensjonspremie og den pensjonsutgiften som belastes driftsregnskapet. Følgende oversikt viser forskjellen (alle tall vedrørende premieavvik er inklusive arbeidsgiveravgift):

	2021	2020
Årets premieavvik (inntekt)	489	241
Kostnadsført tidligere balanseført premieavvik	-363	-331
Nettoeffekt premieavvik (inntekt)	126	-90

Premieavviket har bidratt med en inntektsføring i driftsregnskapet med 126 mill. Årets pensjonskostnad er tilsvarende lavere enn årets betalte premie.

Balanseført premieavvik, akkumulert inkl aga	1 387	1 262
--	-------	-------

Se note 11 for mer informasjon om pensjon

Anordning

Anordningsprinsippet i kommuneregnskapet innebærer at det er tidspunktet for når vi overtar en kjøpt vare eller forbruker en kjøpt tjeneste som bestemmer i hvilket år utgiften skal bokføres. Dermed skal også fakturaer og annen betalingsdokumentasjon vi mottar etter årsskiftet vurderes utgiftsført dersom transaksjonen skjedde i det gamle året. Det samme prinsippet gjelder for inntekter. Det er utarbeidet rutiner og fastsatt tidsfrister for å oppnå så korrekte og fullstendige anordninger som mulig innenfor de tidsrammene som foreligger.

Ressurskrevende brukere

Det er anordnet 250 millioner kroner i regnskapet 2021 fra tilskuddsordningen for særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester.

Lønn

Det er sikret at all lønn opptjent i 2021 er bokført i 2021-regnskapet. Dette er gjort gjennom en anordning av lønn opptjent i 2021 og utbetalt i januar 2022 med 91 millioner kroner.

Refusjon av sykepenger og foreldrepenger

Refusjonsinntekter for syke- og foreldrepenger i 2021 er inntektsført i 2021-regnskapet.

Refusjonsinntekter som er registrert i januar 2022 og gjelder 2021 er anordnet til 2021-regnskapet med kr 28,8 mill.

Investeringsregnskapet**Lån til investering**

Hovedregelen for bruk av lån til investeringsformål er at budsjettert beløp skal regnskapsføres så langt det er behov for det i investeringsregnskapet. Det er ikke anledning til å føre bruk av lån ut over budsjettert beløp. Dette utgangspunktet begrenses likevel av udisponerte lånemidler. Det er ikke anledning til å regnskapsføre mer som bruk av lån enn det kommunen faktisk har i udisponerte lånemidler. I en situasjon der kommunedirektøren har fullmakt fra bystyret til å regulere låneopptaket i tråd med faktisk aktivitetsnivå (jf. ordlyden "inntil kr" i vedtaket), vil en slik regulering også få konsekvenser for inntektsføring av bruk av lån i investeringsregnskapet.

Bruk av lån i investeringsregnskapet for 2021 er satt til det nivå som er tilstrekkelig til å sikre fullfinansiering av aktivitetene i investeringsregnskapet for 2021. Ubrukte lånemidler pr 31.12.2021 er 1098,6 millioner kroner.

Videre utlån – startlån

Trondheim kommune har pr 31.12.2021 en utlånsportefølje knyttet til videreformidling av husbankmidler (startlån) på 2331,5 millioner kroner. I investeringsregnskapet regnskapsføres både avdrag Trondheim kommune betaler på sin gjeld til Husbanken og de avdragene som låntakere betaler til Trondheim kommune. I tillegg til ordinære avdrag mottar Trondheim kommune betydelige beløp knyttet til innfrielse av slike lån.

Ubrukte lånemidler for startlån pr 31.12.2021 er 0. Det står kr 167 mill. på et bundet investeringsfond knyttet til innbetalte ekstraordinære avdrag på startlån.

Trondheim kommunes kraftfond (TKK)

TKKs regnskapstall inngår i tallene for Trondheim kommunes årsregnskap for 2021. Egne tall for TKK er i tillegg samlet og spesifisert i egen note (se note 21). Status for TKK i henhold til kommunens finansreglement rapporteres i finansrapport 2021.

Note 1 - Endring i arbeidskapital

Arbeidskapitalen er differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld og er dermed et mål på kommunens evne til å innfri sine kortsiktige betalingsforpliktelser (likviditet). Alle inntekter (tilgang) og utgifter (bruk) påvirker arbeidskapitalen og skal derfor føres i drifts- eller investeringsregnskapet. Denne avstemmingen mellom arbeidskapitalen i balansen og summen av inntekter og utgifter i drifts- og investeringsregnskapet skal vise at dette er tilfelle.

Balansen	31.12.2021	31.12.2020	Endring
Omløpsmidler	12 830,4	10 861,2	
Kortsiktig gjeld	2 553,1	2 387,3	
Sum arbeidskapital i balansen	10 277,3	8 473,9	1 803,4
Endring memoriakonto for ubrukte lånemidler (+/-)			-858,9
Virkning av endringer i regnskapsprinsipper			0,0

Endring i arbeidskapital for avstemming mot drifts- og investeringsregnskapet	944,5
--	--------------

Driftsregnskapet		Investeringsregnskapet	
+ Sum inntekter	17 955,0	+ Sum inntekter	1 427,2
- Sum utgifter	17 030,2	- Sum utgifter	2 523,2
+ Motpost avskrivninger	901,9		
+ Eksterne finansinntekter	569,6	+ Eksterne finansinntekter	1 584,1
- Eksterne finansutgifter	1 240,2	- Eksterne finansutgifter	699,8
Netto driftsresultat	1 156,1	Netto utgifter investering	-211,6

Sum resultat fra drifts- og investeringsregnskapet	944,5
---	--------------

Avstemming mellom balansen og drifts- og investeringsregnskapet:	0,0
---	------------

Note 2 - Kapitalkonto

Kapitalkontoen viser den andel av anleggsmidlene som er finansiert av egenkapital. Kapitalkontoen er differansen mellom balanseført verdi av anleggsmidler og langsiktig gjeld, justert for ubrukte lånemidler. Ubrukte lånemidler er andelen av langsiktig gjeld som ikke er tatt til inntekt i investeringsregnskapet.

Anleggsmidler:

Saldo 1.1	50 473,0
Saldo 31.12	52 110,1
Endring anleggsmidler	1 637,1
Endring i memoriakonti ubrukte lånemidler	859,0

Langsiktig gjeld:

Saldo 1.1	36 555,5
Saldo 31.12	37 466,9
Endring langsiktig gjeld	911,5

Sum endring anleggsmidler og langsiktig gjeld	1 584,6
---	---------

Kapitalkonto

Saldo 1.1	14 106,9
Saldo 31.12	15 691,5
Endring kapitalkonto	1 584,6

Avstemming mellom regnskapsdelene	0,0
-----------------------------------	-----

Note 3 - Endringer i regnskapsprinsipper, regnskaps-estimer og korrigerings av tidligere års feil

Det har ikke vært vesentlige endringer i regnskapsprinsipper som påvirker arbeidskapitalen i regnskapsåret. Tidligere års endringer i regnskapsprinsipper:

	År	Utgift	Inntekt
Feriepenger inkl. arb. avg.	1992	135,93	
Påløpte renter	2000	19,90	
Kompensasjon for MVA	1999		18,86
Varebeholdning	2001	5,38	
Obligasjoner uten kurstap	2001	24,50	
Ressurskrevende tjeneste	2007		68,43
Endring påløpte renter		107,80	
Endringer regnskapsprinsipp, Klæbu kommune	2020	4,88	
Sum bokført mot likviditetsreserve		298,39	87,30
Sum endringer regnskapsprinsipp		211,09	

Det har ikke skjedd vesentlige endringer i regnskapsestimater i regnskapsåret.

Det er foretatt én korrigerings av feil fra 2019 og 2020 i 2021-regnskapet. Utbytte på tilsammen 4 millioner kr fra eiendommen Tempevegen 25 AS, som ble benyttet i selvkostvirksomheten ble avsatt til disposisjonsfond både i 2019 og 2020. Dette ble reversert og midlene avsatt til bundet driftsfond med hjemmel i Kommunelovens § 14-10, 4. ledd. Det har ikke skjedd andre vesentlige korrigerings av tidligere års feil i regnskapsåret

Note 4 - Varige driftsmidler

Varige driftsmidler (anleggsmidler) er anskaffelser av investeringsmessig karakter som har en utnyttbar levetid på minst tre år og en kostpris på minst 100.000 kroner inklusive merverdiavgift. Anleggsmidler bokføres til anskaffelseskost.

Anleggsmidler skal ifølge regnskapsforskriftens § 3-4 avskrives. For anleggsmidler med begrenset utnyttbar levetid, reduseres de bokførte verdiene med avskrivning/nedskrivning etter de regler som gjelder for det aktuelle anleggsmiddel. Anlegg under utførelse avskrives ikke.

Avskrivningene påvirker ikke resultatet for kommunen da det også føres en motpost i driftsregnskapet. Avskrivningen skal skje med like store årlige beløp (lineærmetoden) over levetiden til anleggsmidlet. Avskrivningene skal starte senest året etter at anleggsmidlet er anskaffet eller tatt i bruk av virksomhetene. De ulike typer anlegg har ulik avskrivningstid:

Type	Avskrivnings- lengde
224 IKT-utstyr og programvare, kontormaskiner o.l.	5 år
224 Inventar og innredning, større utstyr, verktøy og maskiner	10 år
224 Kjøretøy og lignende	10 år
224 Anlegg under utførelse	Ingen avskrivning
227 Brannbiler o.a. større nyttekjøretøy, større anleggsmaskiner, båter og ferger, o.l.	20 år
227 Barnehagelokaler, skolelokaler, idrettshaller og idrettsanlegg, boliger og lokaler til bofellesskap, veger og parkeringsplasser, terminalbygg, kaier og kaianlegg, forbrenningsanlegg, renseanlegg, pumpestasjoner, høydebasseng og ledningsnett o.l.	40 år
227 Administrasjonslokaler, institusjonslokaler, kulturbygg, lagerbygg, brannstasjoner, o.l.	50 år
227 Tomter/kunst/anlegg under utførelse	Ingen avskrivning

Avskrivninger fordelt på avskrivningslengde:

Avskrivningslengde	4 + 5 år	10 år	20 år	40 år	50 år	Ingen avskrivning
Bokført verdi per 1.1	208,5	481,4	589,9	15 662,4	4 877,4	7 638,1
Tilgang	22,5	48,2	47,2	394,2	21,3	1 245,9
Avgang	0,0	0,0	0,0	39,2	0,0	15,9
Avskrivninger	95,6	102,2	36,5	533,4	134,1	0,0
Omgrupperinger	64,8	55,6	17,7	1 040,0	287,2	-1 465,2
Nedskrivninger/reverserte nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bokført verdi 31.12	200,2	483,0	618,3	16 524,0	5 051,8	7 402,9

Det er ikke inngått finansielle leieavtaler som skal aktiveres i noen grupper av anleggsmidler.

Note 5 - Aksjer og andeler

Noten inneholder en oversikt over aksjer og andeler som er klassifisert som anleggsmidler fordi de er av strategisk eller annen ikke-finansiell karakter. Alle postene er vurdert som strategiske plasseringer som ikke er omsettelige i et regulert marked. Av denne grunn er ikke markedsverdier oppgitt i noten.

Selskapets navn	Antall	Pålydende	Andel	Bokført	Bokført
				31.12.2021	31.12.2020
Trv Gruppen AS	24 231	1 000	100%	24,23	24,23
Trondheim Kino AS	20 000	1 000	100%	20,00	20,00
Leutenhaven AS	1 500	*	100%	4,85	4,85
Olavshallen AS	2 000	1 000	100%	2,00	2,00
Trondheim Parkering AS	35 000	1 000	100%	35,00	35,00
Labtjenester AS	500	1 000	100%	0,51	0,51
Vistamar			100%	0,03	0,03
Trondheim Spektrum Eiendom AS	129 098	500	100%	62,72	62,72
Trøndelag Brann og Redningstjeneste IKS			82,3%	21,43	21,43
Trondheim Havn IKS			76,3%	0,00	
Kunsthall Trondheim AS	190	1 000	63,3%	0,20	0,20
Prima AS	6	50 000	60,0%	0,30	0,30
Midt-Norge 110-sentral IKS			58,8%	0,00	
Midtbyen Management AS	400	1 000	25,0%	0,40	0,30
Midt-Norsk Filmsenter AS	67	500	33,3%	0,03	0,03
Trondheim Stasjonsenter AS	3 020	1 000	20,0%	0,00	3,08
Svenska Kommun Försäkrings AB	5 800		18,5%	17,05	5,47
Filminvest3 AS	200	1 000	16,7%	0,20	0,20
Trøndelag Teater AS	9	1 000	16,7%	0,01	0,01
Museene i Sør-Trøndelag AS	9 516	40	16,7%	0,34	0,38
TrønderEnergi AS	1 033 202	437	9,0%	451,63	451,63
TrønderEnergi AS	98 385			80,26	80,26
Oi! Trøndersk Mat og Drikke AS	30	5 000	6,3%	0,15	0,15
Naboer AB	200	85	5,9%	0,02	0,02
Proventure Seed AS	1 598 502	1	3,2%	1,73	1,73
Biblioteksentralen SA	111	300	2,9%	0,03	0,03
Visit Trondheim AS	75	1 000	8,5%	0,08	0,08
Midnor CNI AS	250	100	1,5%	0,03	0,03
Leiv Eriksson Nyskaping AS	14 969	0,2	1,5%	1,00	1,00

Helseplattformen AS	4 000	1 001	40,0%	4,00	4,00
Allskog BA				0,02	0,02
Kommunekraft AS	1	1 000	0,30%	0,00	0,00
Klæbu næringsforum AS	20	1 000	20,0%	0,02	0,02
Trøndelag reiseliv AS	6	1 000	0,40%	0,01	0,01
Tanem kunstgressbane		50 000		0,05	0,05
Trondheim kommunale Pensjonskasse				1 350,80	1 300,51
Kommunal Landspensjonskasse				53,14	34,80
Blakli borettslag				0,25	0,25
Nyhavna Utvikling			67,00%	6,70	0,00
Ski-VM Trondheim 2025			10,00%	0,01	0,00
SUM				2 139,20	2 055,30

I Trondheim kommunes regnskap er egenkapitalinnskudd i TKP per utgangen av 2021 verdsatt til 1.350 millioner kroner, dette er opp fra 1.300 millioner kroner i 2020. Økningen på 50 millioner kroner er kommunens egenkapitalinnskudd i 2021.

I TKPs regnskap ved utgangen av 2020 var kommunens egenkapitalinnskudd verdsatt til 1.562 millioner kroner. Verdien ved utgangen av 2021 estimeres foreløpig av TKP til å være 1.653 millioner kroner, det vil si en økning gjennom året på 91 millioner kroner. Dette fordelt på kommunens egenkapitalinnskudd i 2021 på 50 millioner kroner og TKPs nettoresultat i 2021 på 41 millioner kroner.

TKPs estimerte verdi på kommunens egenkapitalinnskudd i 2021 er dermed 303 millioner kroner høyere enn den bokførte verdien i kommunens regnskap.

Kommunens egenkapitalinnskudd i KLP er økt med 18,3 millioner kroner fra 2020 til 2021. 14,3 millioner kroner skyldes overføring fra KLP i forbindelse med kommunesammenslåingen med Klæbu og 4 millioner i egenkapitalinnskudd.

I årene fremover vil det skje årlige innbetalinger både til TKP og Kommunal Landspensjonskasse (KLP), for å vedlikeholde egenkapital i selskapene.

Note 6 - Utlån

Motpart / type lån	Utlån per		Egenkapitalfin	
	31.12	Lånefinansiering	ansiering	Tap på utlån
Pirbadet	189,6	198,4	0,0	0,0
Startlån til private (Husbanklån)	2 331,5	2 471,3	0,0	0,3
Obligasjon anlegg Trønderenergi	0,0	0,0	0,0	0,0
Utlån TKP	100,0	0,0	100,0	0,0
Helseplattformen Investering	138,4	138,4	0,0	0,0
Helseplattformen Drift	48,1	0,0	48,1	0,0
Diverse utlån	8,2	0,0	8,2	0,0
Trondheim kommunes utlån	2 815,8	2 808,1	156,3	0,3

Vurdering av risikoen for tap på utlån av startlån

Videreutlån av startlån utgjør i overkant av 2,3 milliarder kroner ved utgangen av 2021. Det er avsatt et tapsfond på 26,9 millioner kroner til å dekke tap i ordningen. I tillegg har Husbanken en tapsdelingsordning med kommunen der Husbanken kan gå inn å dekke tap i enkeltsaker der tapene er over 25 prosent av hovedstolen. Trondheim kommune hadde tap på 0,3 mill kr både i 2021 og i 2020. I 2019 tapte kommunen 0,8 mill. Tapene har så langt vært lave. Nivået på boligprisene har mye å si for hvor stor stor risiko kommunen tar i startlånsordningen, da alle panteobjektene er boliger. Så lenge boligprisene stiger eller er stabile vurderes risikoen som lav. Større bruk av utvidet avdragstid mellom 30-50 år de siste årene gir noe økt risiko. Størrelsen på tapsfondet må vurderes jevnlig.

Note 7 - Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Noten viser en oversikt over verdien av markedsbaserte finansielle omløpsmidler, det vil si finansielle eiendeler som er omsettelige i et regulert marked.

Aktivklasse	Anskaf- felseskost	Verdi 31.12	Verdi 1.1	Kjøp/salg	Verdi- endring	Balanse-
						ført verdi 31.12
Aksjefond Norge	163,8	474,2	473,0	-103,0	104,2	474,2
Aksjefond Utland	479,0	923,2	868,3	-155,0	209,9	923,2
Hedgefond	NA	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Private equity	10,0	19,5	10,9	0,0	8,6	19,5
Totalt	652,8	1 416,9	1 352,3	-258,0	322,7	1 416,9

Verdien på TKKs aksjefond er summen av sluttkursen pr. 31.12 på de enkeltaksjene som fondet eier. Verdien på utenlandske aksjer er omregnet til NOK.

Private equity-porteføljen består av Signor IS (tidligere Viking Venture III) og markedsverdi er basert på en vurdering av verdien på de underliggende selskapene i porteføljen pr. 3. kvartal 2020. Verdsettelsen skjer i tråd med "international private equity and venture capital (IPEV) guidelines".

Hedgefondet ble solgt i 2021. I balansen, under aksjer og andeler - omløpsmidler, ligger i tillegg investeringer i eiendomsfond på 100,9 millioner kroner, men disse er verdivurdert etter laveste verdis prinsipp, og tas derfor ikke med i tabellen over.

Note 8 - Renter - sikring

Trondheim kommune kan benytte rentesikring i både Trondheim kommunes kraftfond (TKK) og i gjeldsporteføljen.

1. Trondheim kommunes kraftfond (TKK)

Kraftfondet har ingen valuta- og / eller rentebytteavtaler ved utgangen av året.

En stor andel av TKKs portefølje består av omløpsobligasjoner med fast rente som holdes til forfall, og obligasjonene defineres derfor til å ha en kontantstrømsikring. Ved utgangen av 2021 utgjør obligasjoner med kontantstrømsikring 2.141 millioner kroner, dvs noe over 30 prosent av TKKs forvaltningskapital. Finansreglementets punkt 4.2.3 angir kommunens ramme for omløpsobligasjoner med kontantstrømsikring, som skal utgjøre minimum 30 prosent av forvaltningskapitalen.

2. Rentesikring i gjeldsporteføljen

Om rentebinding for gjeldsporteføljen - se *Note 9 Langsiktig gjeld*.

Finansreglementets punkt 4.3.3 og 4.3.4 angir kommunens rammer for rentebinding og finansielle derivater for kommunens gjeld. Kommunens rentesikringsavtaler og lån med rentebinding som er inngått er iht. til kommunens finansreglement. Rentesikringen er avtalt for å redusere kommunens renterisiko.

Rentebytteavtaler:

Trondheim kommune har to rentebytteavtaler for å sikre renten på innlån. Tabellen under viser detaljene i rentebytteavtalene og tilhørende lån som sikres. Dette gir en fast rente på lånet for 450 millioner kroner. Kommunen betaler en netto rente på lånet som tilsvarer fastrentevilkåret i rentebytteavtalen + kredittmargin på tilhørende lån. Rentebytteavtalen er benyttet for å oppnå fast rente, og dermed forutsigbarhet i kommunens rentekostnad over angitt løpetid. Vår vurdering er at rentesikringen fungerer etter intensjonen. Finansreglementets punkt 4.3.4 åpner for bruk av rentebytteavtaler, og andelen rentebinding ligger innenfor rammen definert i punkt 4.3.3.

Avtalenummer	Beløp				Fastrente	Kreditt-		
	sikring	Start	Forfall	Beløp		Lånenummer	Beløp	margin
30890590-FO7130V	400	25.06.2015	25.06.2022	3,65%	20120346	400	0,007	
DB4450588	50	20.06.2013	20.06.2022	3,65%				

Kommunen hadde ved utgangen av 2019 én rentebytteavtale, og overtok to avtaler fra Klæbu kommune ved inngangen til 2020. De to avtalene fra Klæbu var ikke knyttet til underliggende lån. Den ene avtalen fra Klæbu forfalt i 2021, mens de to gjenværende forfaller i juni 2022.

Note 9 - Langsiktig gjeld

Låneadgangen reguleres av Kommunelovens § 14-14 til 14-17. Kommunen kan i hovedsak bare ta opp lån til egne investeringer.

Langsiktig lånegjeld etter låneform, slik oppført i balansen:

	31.12.2021	31.12.2020
Gjeld til kredittinstitusjoner	13 211,3	10960,0
Obligasjonslån	5 500,0	6000,0
Sertifikatlån	2 053,8	1722,0
Sum langsiktig lånegjeld	20 765,1	18 682,0

Låneformål:

	31.12.2021	31.12.2020
Kommunens samlede innlån	20 765,1	18 682,0
Innlån til videre utlån (startlån)	2471,1	2085,7
Innlån til innfrielse av kausjoner	0	0
Innlån til videre utlån (andres investeringer)	336,8	273,4
Lån til kommunens egne investeringer	17 957,2	16 322,9

Det finnes ingen leieforpliktelser som skal balanseføres.

Gjennomsnittlig løpetid og rente og forfall innen ett år:

	31.12.2021	31.12.2020
Gjennomsnittlig løpetid (år)	5,5	4,5
Gjennomsnittlig rente	1,69%	1,64%
Forfall gjeld innen et år (mill.)	4 250	4 350

Verdien på investeringsgjeld som forfaller i 2022 og må refinansieres er 4250 millioner kr. Av dette utgjør sertifikater med løpetid under ett år 1850 millioner.

For utfyllende detaljer henvises det til finansrapport 2021.

Ubrukte lånemidler

Ubrukte lånemidler - Balansearter 291-299	31.12.2021	31.12.2020
Ubrukte lånemidler investeringslån	1 098,6	244,9
Ubrukte lånemidler startlån	0,0	-5,2
Sum	1 098,6	239,7

Framdriften på investeringsområdet ble nedjustert i første og andre økonomirapport og låneopptaket ble justert ned etter prognoser på investeringsutgifter. I forbindelse med årsoppgjøret 2021 ble det oppdaget at man for å få regnskapsført avdrag for 2021 iht. budsjett måtte registrere et større beløp av det som opprinnelig var refinansiering som nytt låneopptak. Dette gjorde at låneopptaket ble 479,4 millioner høyere enn budsjettert, og gjør at ubrukte lånemidler blir på 1098,6 millioner per 31.12.2021.

I 2021 ble det lånt ut 15,1 millioner mer i startlansordningen enn det vi lånte inn. Differansen ble dekket inn av deler av de ekstraordinære innfrielsene fra startlånskundene.

Note 10 - Avdrag på lån

Investeringslån skal avdras årlig, og avdragene skal minst tilsvare størrelsen på kommunens avskrivninger i regnskapsåret, justert for kommunens grad av lånefinansiering av avskrivbare anleggsmidler ved regnskapsårets begynnelse (Kommuneloven, § 14-18).

Avdrag på lånegjeld til investeringsformål - minimumsavdrag:

Beregningsforutsetninger for minimumsavdrag (bokførte verdier mill kr)	
Langsiktig gjeld, investeringer	17 228
Årets avskrivninger	902
Avskrivbare anleggsmidler	26 192

Beregning av minimumsavdrag

Årets avskrivninger x (Gjeld investeringslån / Avskrivbare anleggsmidler)

Beregnet minimumsavdrag	593
Vektet levetid	29,04
Gjennomsnittlig avskrivning %	3,4%

Betalte avdrag	927
----------------	-----

Tallene gir en vektet levetid på avskrivbare anleggsmidler på **29 år** ($26192/902 = 29$). Beregnet minimumsavdraget gir samme beregnede avdragstid på 29 år for investeringslån ($17228/593 = 29$), slik at eiendeler og gjeld reduseres i samme forhold etter forutsetningene.

Minimumsavdrag målt mot faktisk avdragsbetaling - historikk

År	Beregnet minsteavdrag	Faktisk betalt avdrag	Betalt avdrag ut over minsteavdrag
2019	471	714	243
2020	589	796	207
2021	593	927	334

Bakgrunnen for de betydelige avdragsbetalingene ut over beregnet minsteavdrag, er kommunens vedtatte handlingsregel for kapitalutgifter. Denne sier at renter og avdrag skal utgjøre 8% av frie disponible inntekter. Ved et lavt rentenivå gjør dette at de øvrige avdragsbetalingene blir relativt store.

Budsjetterte og regnskapsførte betalte og mottatte avdrag, avsetning og bruk av fond ved innlån/ utlån i henholdsvis drifts- og investeringsregnskapet:

Bev.sted	Art		Budsjett 2021	Regnskap 2021
982000	151000	Investeringslån	927,0	927,0
983000	051200	Startlån - avdragsutgifter	156,8	65,6
983000	092200	Startlån - mottatte avdrag	156,8	196,1
983000	055000	Startlån - avsetning bundne inv.fond	100,0	139,2
983000	095000	Startlån - bruk bundne inv.fond	100,0	28,0
981900	051200	Videre utlån - avdragsutgifter	10,9	11,3
981900	092200	Videre utlån - mottatte avdrag	10,9	18,6
981900	055000	Videre utlån - avsetn. bundne fond	0,0	18,6
981900	095000	Videre utlån - bruk av bundne fond	0,0	0,0

Note 11 - Pensjoner

Pensjonsordningene i kommunen

Trondheim kommune har kollektive pensjonsforsikringer for sine ansatte i Trondheim kommunale pensjonskasse (TKP), Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK). Ansatte som er i kommunens tjeneste ved fylte 62 år har rett til avtalefestet pensjon (AFP) etter bestemte regler. AFP for 62-64 år er ikke fullt forsikringsmessig dekket, og det er heller ikke på annen måte samlet opp fond til dekning av framtidige AFP-pensjoner. Kommunen belastes for faktisk uttak. Pensjonsforpliktelse som vedrører kommunens egenandel for medarbeidere som tar ut AFP for årsklassene 65-66 år, er belastet ut fra antatte uttaks-frekvenser for de enkelte årsklassene.

Regnskapsføring av pensjon

Pensjonsutgifter belastes i takt med at forsikringspremien bokføres. Etter §3-5 i Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning skal driftsregnskapet i tillegg belastes med en pensjonskostnad kalkulert ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Differansen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og Trondheim kommune har valgt å inntekts- eller utgiftsføre premieavviket i driftsregnskapet med tilbakeføring over de neste 7 årene. Tilbakeføringsperioden er 10 år på premieavvik fra 2012-14 og 15 år for det som har oppstått frem til 2011. Forskriften sier at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser skal oppføres i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld. Gjenstående amortisering er gjennomført i 2021 for alle fremtidige premieavvik som angår Trondheim parkering. Dette er gjort da det ikke er hensiktsmessig å dra med seg dette i fremtidige år, da vi her snakker om beskjedne beløp.

Spesifikasjon av pensjonskostnad og årets premieavvik	Beløp
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	785,5
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	491,6
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-556,5
Administrasjonskostnader	48,4
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	769,0
Årets pensjonspremie	1 197,3
Årets premieavvik	-428,3
Kostnad fordelt på amortiseringsperioder	
Premieavvik over 15 år	68,5
Premieavvik over 10 år	54,8
Premieavvik over 7 år	188,0
Amortisering Klæbu KLP og SPK	5,6
Amortisering Trondheim Parkering nullstilling av balansekontoer 21955035*	1,3
Sum Amortiseringskostnad 2021	318,3
Samlet pensjonskostnad	1 087,3

Premiefond	TKP	KLP
Innestående på premiefond 01.01.	212,8	0,1
Tilført premiefondet i løpet av året,*	679,5	82,9
Bruk av premiefondet i løpet av året,	-250,0	-35,6
Innestående på premiefond 31.12.	642,3	47,4

*TKP, kun garantert rente.

Spesifikasjon av brutto pensjonsforpliktelser UB	
Brutto pensjonsforpliktelser IB 1.1	-16911,7
Årets opptjening	-785,5
Rentekostnad	-491,6
Utbetalinger	543,1
Amortisering estimatavvik - forpliktelse	922,4
Brutto pensjonsforpliktelse UB 31.12 - estimat	-16723,2
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelser	21,4
Brutto pensjonsforpliktelse UB 31.12	-16701,8

Spesifikasjon av brutto pensjonsmidler	
Brutto pensjonsmidler IB 1.1	16472,0
Innbetalt premie/tilskudd (inkl. adm)	1197,3
Administrasjonskostnad	-48,4
Utbetalinger	-543,1
Forventet avkastning	556,5
Amortisering estimatavvik - midler	-759,3
Brutto pensjonsmidler UB 31.12	16874,9

Estimatavvik og planendringer	Pensjonsmidler	Pensjonsforpliktelse
	Beløp	Beløp
Estimatavvik 31.12.		0,0
Virkningen av planendringer		0,0

Beregningsforutsetninger	KLP	SPK	TKP
Forventet avkastning pensjonsmidler	3,5%	3,0%	3,5%
Diskonteringsrente	3,0%	3,0%	3,0%
Forventet årlig lønnsvekst	2,0%	2,0%	2,0%
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	2,0%	2,0%	2,0%

Note 12 - Garantiansvar

Noten viser en oversikt over de økonomiske garantier kommunen har stilt for virksomhet som drives av andre. Kommunelovens § 14-19 gir kommunen hjemmel for å stille slike garantier. Det kan likevel ikke stilles garantier dersom disse innebærer vesentlig økonomisk risiko for kommunen eller for næringsvirksomhet.

Garanti gitt overfor	Type garanti	Vedtatt ramme	Ansvar pr 31.12	Forventet låneopptak	Tillegg renter, kostn o.l.	Utløps-tidspunkt
Birralee International School Trondheim AS	Simpel	30	12,4			2041
Ilen Menighet stiftelse	Simpel	33,3	18,2			2034
Vitensenteret	Simpel	1	1,3			2028
Trondheim Taekwon-do klubb	Simpel	20,3	8,6			2046
Lade Tennisarena AS	Simpel	21	4,7			2046
Trondheim Bordtennisklubb	Simpel	10,7	1,8			2046
Leangen Curling AS	Simpel	11	2,1			2022

Stiftelsen Kim-senteret	Simpel	11,9	3,6			2024
Trondheim Kunstgress Syd AS	Simpel	2,5	0,3			2022
Andelslaget Bergheim barnehage	Simpel		5,2			2034
Ilen Menighets Stiftelse	Simpel		1,6			2028
Lianlaget AS	Simpel		0,2			2030
Småbarnsforeldrenes barnehage Heim-Torvtaket	Simpel		0,4			2023
Solvangen barnehage SA	Simpel		4,9			2033
Stavsetmyra barnehage SA	Simpel		2,2			2030
Svartlamoen boligstiftelse	Simpel		0,2			2022
Tempe barnehage SA	Simpel		2,5			2027
Trondhjems Asylselskap	Simpel		0,6			2028
Zion sykehjem Stiftelse	Simpel	30,6	14,6			2027
Sjetne Idrettslag	Selvskyldner	12,9	2,3		10%	2022
Sjetne Idrettslag	Selvskyldner	40	9,7		10%	2029
Sverresborg Fotball	Selvskyldner	7,7	6,6		10%	2028
Charlottenlund Sportsklubb	Selvskyldner	15,1	14,3		10%	2040
Charlottenlund Sportsklubb	Selvskyldner	6,5	6,1		10%	2040
Ranheim Idrettslag	Selvskyldner	27	27,0		10%	2050
Trøndelag Brann- og Reddningstj.	Selvskyldner	11,4	10,9		10%	2060
Ranheim Idrettslag	Selvskyldner	15	15,0		10%	2036
Ranheim Idrettslag	Selvskyldner	44	44,0		10%	2031
Trolla Idrettslag	Simpel	0,8	0,8		10%	2026
Nardo Fotballklubb	Simpel	13	12,7		10%	2031
Sjetne IL, rehab kunstgressbane	Simpel	2,6	2,6	2022	10%	2027
Sjetne IL, rehab kunstgressbane	Simpel	2,8	2,8	2022	10%	2032
Sjetne IL, rehab kunstgressbane	Simpel	1,4	1,4	2022	10%	2047
Trondhjems Seilforening, klubbhus	Simpel	3,3	3,3	2022	10%	2030
Trondhjems Seilforening, klubbhus	Simpel	1	1,0	2022	10%	2032
Trondhjems Velocipedklubb, terrengsykkelpark	Simpel	5,3	5,3	2022	10%	2032
Byåsen IL, Myrahallen	Selvskyldner	14,1	14,1	2022	10%	2060
Byåsen IL, Myrahallen	Selvskyldner	15	15,0	2022	10%	2037
Byåsen IL, Myrahallen	Selvskyldner	32,2	32,2	2022	10%	2027

Bakklandet Menighets Omsorgssenter	Simpel	34,4	12,7			2033
Bakklandet Menighets Omsorgssenter	Simpel	3,2	2,2			2035
Borettslaget Bergheim senior og omsorgsboliger	Simpel	34,4	17,5			2031
Borettslaget Harmonien	Simpel	14,2	6,8			2031
Borettslaget J.O. Stavsvei 1, omsorgsboliger	Simpel	12	6,3			2032
Borettslaget Ladesletta Hage	Simpel	23,2	6,0			2033
Borettslaget Ladesletta Hage	Simpel	10,3	4,6			2033
Borettslaget Ringvålvegen 18-20	Simpel	8,8	4,2			2031
Borettslaget Sannan park omsorgsboliger	Simpel	13,6	6,7			2032
Flatås idrettslag	Selvskyldner	67	36,9			2048
Kystadtunet BL	Simpel	12,8	7,0			2034
Laugsand borettslag	Simpel	10	5,6			2035
Laugsand borettslag	Simpel	10	5,5			2035
Munkvoll borettslag	Simpel	51,6	30,4			2035
Stiftelsen Laugsands aldershjem	Simpel	14,5	5,6			2032
Stiftelsen Laugsands aldershjem	Simpel	14,5	5,6			2032
Stiftelsen Trondhjems Hospital	Simpel	2,1	1,1			2032
Stiftelsen Trondhjems Hospital	Simpel	35	16,3			2035
Stiftelsen Trondhjems Hospital	Simpel	45,1	21,7			2034
Tempesletta borettslag	Simpel	27,6	4,8			2033
Tempesletta borettslag	Simpel	8,4	4,8			2033
Tempesletta borettslag	Simpel	8,4	4,9			2033
Trondheim Renholdsverk AS	Simpel	112	85,9			2044
Zion sykehjem	Simpel	32,1	12,0			2034
Østre Rosten Borettslag	Simpel	18,2	9,8			2034
Utleira idrettslag	Simpel	4,8	1,1			2031
Utleira idrettslag	Simpel	40,2	3,5			2030
Heimdal Idrettsforening	Simpel	72	22,1			2044
Kattem IL Fotball	Simpel	7	3,6			2035
SK Trondheims-Ørn	Simpel	29	29,0			2047
SK Trondheims-Ørn	Simpel	10	9,8			2049
Sør-Trøndelag Ishockeykrets	Simpel	4,5	2,3			2023

Trondheim Spektrum AS	Simpel	24,4	5,7		2030
Byåsen idrettslag	Simpel	8,4	0,8		2027
Sjetne idrettslag	Simpel	2,6	0,5		2023
Sportsklubben National Kameratene	Simpel	5,7	0,1		2028
Stiftelsen Skistua	Simpel	6,2	2,0		2026
Tiller Idrettslag	Simpel	1,3	0,8		2022
Vassfjellet Vinterpark	Simpel	11	11,0		2025
Vassfjellet Vinterpark	Simpel	16,5	16,0		2036
Trondheim Rideklubb	Simpel	0,5	0,4		2029
Vassfjellet Vinterpark, byggelån	Simpel	54	54,0		2053
Teaterhuset AvantGarden (Rosendal teater)	Simpel	14	6,9		2037
Sum garantier/lån ved kausjon			807,0		

Garantiansvar pr 31.12 fordelt på områder 2017 - 2021

	Garantiansvar per 31.12, mill kr				
	2017	2018	2019	2020	2021
Idrett	176	305	214	235	425
Barnehager	68	23	20	18	16
Aksjeselskap, Interkommunale selskap	118	108	103	92	102
Boliger/Institusjoner	343	306	282	256	237
Div. formål	14	39	38	43	26
Sum	719	781	657	644	806

Garantiansvaret var 162 millioner kroner høyere ved utgangen av 2021 enn ved utgangen av 2020. Risikoen for realisering av garantiansvar vurderes å være størst på idrettsområdet.

Ved utgangen av 2021 har Trondheim kommune et garantiansvar for investeringer i idrettsanlegg på 425 millioner kroner. Dette er en økning på 190 millioner kroner fra utgangen av 2020. Selv om noen av lagene har hatt anstrengt økonomi i perioder, er det ingen indikasjoner på at noen er i en så vanskelig økonomisk situasjon at de ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser overfor sine kreditorer. Utviklingen viser at idrettslagene har tilfredsstillende evne til å overholde sine låneforpliktelser. Sist kommunen måtte innfri en garanti for et idrettslag som ikke klarte sine økonomiske forpliktelser, var på midten av 1990-tallet.

Note 13 - Avsetninger og bruk av avsetninger

Tabellen viser inntekter som er avsatt til og brukt av fond. Bundne fond gjelder inntekter som er øremerket et bestemt formål fra giver. Ubundne fond, inkludert disposisjonsfond, er midler som er avsatt av bystyret eller av kommunedirektøren etter fullmakt, og som er frie midler.

Bundne driftsfond:	Bokført verdi 1.1	Avsetning	Bruk	Bokført verdi 31.12.
Bundne driftsfond (*)	226,7	233,5	232,2	228,0
Selvkostfond	174,4	21,5	4,2	191,7
RNB-midler, statstilskudd	52,1	0,0	52,0	0,1
IUA-fond	3,7	0,0	0,3	3,4
Den kulturelle skolesekken	3,9	5,3	5,6	3,6
Konsesjonsavgifter	4,3	0,5	4,3	0,5
Vedlikeholdsfond, Øya helsehus	17,8	2,5	0,2	20,1
Avsatt fra boligtilskudd	18,9	8,0	0,3	26,5
Bundne investeringsfond:				
Bundet investeringsfond utlån	41,6	18,6	11,3	48,9
Ekstraordinære avdrag videreutlån	50,5	139,2	28,0	161,8
Spesialbygg	4,3	3,1	4,3	3,1
Disposisjonsfond, totalt	1 840,0	1 565,7	765,2	2 640,5
Ubundne investeringsfond, totalt	6 026,7	83,6	37,2	6 073,1

* Hoveddelen gjelder øremerkede statstilskudd

Note 14 - Selvkost

Vann, avløp, renovasjon, slam og feiing (VARFS) samt områdene byggesaksbehandling, 1. del planbehandling, oppmålingsarbeider etter matrikkelloven og eierseksjonering skal drives i henhold til selvkostforskriften av 1.1.2020. Selvkostforskriften erstatter retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-3/14). Trondheim kommune skal utarbeide en selvkostkalkyle (for- og etterkalkyle) for å føre kontroll med at gebyrinntektene ikke overstiger kommunens selvkost.

Nedenfor er det satt opp en kalkyle basert på regnskap 2021 som tilfredsstiller dette kravet for tjenestene innenfor teknisk sektor.

Tabell 1 Kalkyleoversikt selvkosttjenestene vann, avløp, renovasjon, slam og feiing 2021

	Vann	Avløp	Renovasjon	Slam	Feiing
Direkte driftsutgifter	119,5	133,5	214,0	5,7	14,5
Indirekte driftsutgifter	7,5	8,8	1,1	0,4	0,3
Avskrivninger	67,4	84,2	4,7	0,0	0,5
Kalkulatorisk rentekostnad	36,1	43,0	1,3		0,1
Sum utgifter	230,5	269,5	221,1	6,1	15,4
Salgsinntekter/andre inntekter	229,4	265,8	220,9	5,3	16,6
Renter selvkostfond	1,1	1,1	1,0	0,1	0,1
Sum inntekter	230,5	266,9	221,9	5,4	16,7
Resultat før avsetninger	0,0	2,6	-0,8	0,7	-1,3
Avsetning til fond			0,8		1,3
Bruk selvkostfond	0,0	-2,6		-0,7	
Resultat etter avsetning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dekning av tidligere års negative selvkostfond					1,7
Skyggeregnskap fond					
IB selvkostfond	54,0	58,9	45,6	1,9	3,3
Avkastning 18-21 Tempeveien			4,0		
Netto avsetning	0,0	-2,6	0,8	-0,7	-0,4
UB selvkostfond	54,0	56,3	50,4	1,2	2,9
Renter selvkostfond	1,1	1,1	0,9	0,0	0,1

Forutsetninger

Rentesats som skal benyttes for kalkulatoriske renter og renter selvkostfond er fem årig SWAP-rente med et tillegg på 0,5 prosent. For 2021 er SWAP-renten på 1,47 prosent, og det er derfor benyttet 1,97 prosent som rentesats i etterkalkylen. Grunnlaget for avskrivningene er akkumulert anskaffelseskost. Kalkulatoriske renter er beregnet av gjennomsnittet av eiendomsverdien (snitt av inngående balanse og utgående balanse).

Regnskapsresultat selvkostområdene - planbehandling, byggesaksbehandling og delesaker etter matrikkelloven

I tillegg til de tradisjonelle selvkostfeltene innenfor VARFS-området gjelder de samme prinsippene for gebyrfastsettelse for byggesaksbehandling, 1. del planbehandling, oppmålingsarbeider etter matrikkelloven og eierseksjonering. Kommunen har anledning til å kreve gebyrer knyttet til behandlingen av slike saker, men hvis inntektene er høyere enn kostnadene er det krav om avsetning til fond slik at overskuddet på disse inntektene ikke brukes til kommunens øvrige aktiviteter. Trondheim kommunen har valgt å ikke subsidiere disse områdene. I henhold til ny forskrift er det ikke lenger lov til å ha negative selvkostfond innenfor disse områdene.

Tabell 2. Oversikt regnskapsresultat 2021 selvkostområdene 1.del planbehandling, byggesaksbehandling, delesaker etter matrikkeloven og eierseksjonering.

	1.del planbe- handling	Byggesaks- behandling	Delesaker etter matr- ikkelloven	Eierseksj- onering
Direkte driftsutgifter	8,1	50,1	7,7	2,1
Indirekte driftsutgifter	1,2	7,7	1,0	0,3
Avskrivninger	0,0	2,5	0,0	0,0
Kalkulatorisk rentekostnad	0,0	0,1	0,0	0,0
Sum utgifter	9,3	60,4	8,7	2,4
Gebyrinntekter/andre inntekter	12,5	73,3	8,1	2,7
Renteinntekter selvkostfond	0,0	0,1	0,1	0,1
Sum Inntekter	12,5	73,4	8,2	2,8
Resultat før avsetninger	-3,2	-13,0	0,5	-0,4
Avsetning til fond	3,2	13,0		0,4
Bruk selvkostfond			-0,5	
Resultat etter avsetning	0,0	0,0	0,0	0,0
Skyggeregnskap fond				
IB selvkostfond	1,5	0,0	6,7	2,4
Netto avsetning	3,2	13,0	-0,5	0,4
Oppretting feil i fjorårets kalkyle				
UB selvkostfond	4,7	13,0	6,2	2,8

Spesielle forhold

Kommunen har ikke lenger negative selvkostfond

I bystyresak [139/21](#) "Tempeveien 25 AS - inntektsføring av overskudd og salg av tomtegrunn" ble det vedtatt at årlig utbytte fra Tempevegen 25 AS tilføres selvkostfondet for avfallshandtering. og at utbetalt utbytte for årene 2018, 2019, 2020 og 2021, 4,0 millioner kroner, tilføres selvkostfondet for avfallshåndtering. Beløpet er tilført selvkostfondet og framtidig utbytte vil bli godskrevet selvkost .

I september la regjeringen fram veileder for beregning av selvkost og gebyrforskrift i byggesaker link.Presiseringene i veilederen har medført at kommunen har endret føringspraksis innenfor selvkostområdet byggesaksbehandling når det gjelde klagebehandling og veiledning i forhold til forvaltningsloven. Kostnadene opp mot disse oppe oppgavene blir fra og med regnskap 2021 belastet bykassen. I regnskap 2021 er disse kostnadene estimert til 6,3 millioner kroner.

Note 15 - Salg av finansielle anleggsmidler

I 2021 solgte Trondheim kommune 20% av aksjene i Trondheim stasjonscenter AS for 47,5 millioner kroner. Dette i henhold til vedtak i bystyret (PS 385/20).

Det ble videre solgt en aksjepost i Museene i Sør-Trøndelag for 42.360 kr.

Note 16 - Ytelse til ledende personer

Utbetalte ytelser til ledende personer i 2021:

Navn	Lønn	Annen godtgjørelse	Sum
Ordfører Rita Ottervik	1 165 836 kr	5 075 kr	1 170 911 kr
Kommunaldirektør Morten Wolden	1 628 263 kr	15 371 kr	1 643 634 kr

Note 17 - Godtgjørelse til revisor

Godtgjørelse til revisor fordelt på revisjon og rådgiving

Trondheim kommunerevisjon er organisert som egen enhet under Bystyret. Revisjon omfatter regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, selskapskontroll og diverse attestasjonsoppdrag.

Godtgjørelse til revisor i 2021:

Tekst	Godtgjørelse
Revisjon	15,8
Rådgivning	0,0
Totalt	15,8

Utover veiledning i de lovbestemte oppgavene har kommunerevisjonen ikke utført direkte rådgivningsoppdrag overfor kommunen.

Note 18 - Vesentlige overføringer mottatt til finansiering av investeringer

Prosjekt	Tilskuddsgiver	Inntektsførte tilskudd i millioner kroner
Investeringstilskudd Risvollan HVS	Husbanken	229,2
Investeringstilskudd Klæbu HVS	Husbanken	106,4
Utbyggingsprosjekter - refusjon offentlig infrastruktur	Refusjon fra andre (private utbyggere)	217,7
Miljøpakken	Refusjon fra fylkeskommunen	4,1
Miljøpakken	Refusjon fra staten, bompenger	128,1
Metrobuss	Refusjon fra staten	0,6
Metrobuss	Refusjon fra fylkeskommunen	6,6
Digi-barnevern	Refusjon fra andre kommuner	17,7
Digi-barnevern	Refusjon fra staten	6,5
Granåsen nasjonalanlegg idrett	Tilskudd fra staten	60

Note 19 - Usikre forpliktelser og hendelser etter balansedagen

Usikre forpliktelser er forpliktelser knyttet til kommunal aktivitet der det er overveiende sannsynlig at kommunen må innfri en økonomisk forpliktelse på et framtidig tidspunkt. Det foreligger erstatningskrav overfor kommunen, men det er usikkerhet knyttet til utfallet i disse sakene. Trondheim kommune har derfor pr. 31.12.2021 ingen avsetning i regnskapet knyttet til usikre forpliktelser.

Betingede eiendeler er mulige økonomiske rettigheter på et framtidig oppgjørstidspunkt. Betingede eiendeler skal ikke regnskapsføres, men opplyses om i note. Trondheim kommune har i løpet av 2021 fremmet et krav overfor en leverandør som representerer en mulig økonomisk rettighet på et framtidig oppgjørstidspunkt.

Hendelser etter balansedagen er hendelser som finner sted mellom balansedagen og det tidspunktet årsregnskapet faktisk avlegges, og som kommunen er pliktig til å regnskapsføre eller opplyse om i note. Trondheim kommune har ingen hendelser etter balansedagen av en slik karakter.

Note 20 - Spesifikasjon av uvanlige og vesentlige poster

Koronapandemien har hatt store konsekvenser for kommunen også i 2021. De totale merkostnadene til kommunen er beregnet til 455 millioner kroner. Stortinget har i flere omganger bevilget ekstra tilskudd til kommunesektoren i løpet av året i kompensasjon for utgiftene, og kommunen har mottatt til sammen 398 millioner kroner i kompensasjon.

I tillegg har kommunen mottatt og utdelt til sammen 90,3 millioner kroner til kommunal kompensasjonsordning for lokale virksomheter gjennom tre statlige tilskudd. En fjerde og femte kompensasjonspakke på 44,8 millioner kroner ble mottatt desember 2021 og skal benyttes i 2022.

I handlings- og økonomiplanen for 2021-2024, budsjett 2021, var anslaget for skatteinntekter fra inntekt og formue i tråd med anslaget til regjeringen i statsbudsjettet. Gjennom 2021 har staten oppjustert skatteanslaget sitt, og den nasjonale skatteveksten ble på 16 prosent. Dette har medført at Trondheims skatteinntekter er 500 millioner kroner høyere sammenlignet med vedtatt budsjett for 2021.

Note 21 - Trondheim kommunes kraftfond (TKK)

TKKs realavkastning er gitt ved nominell avkastning fratrukket driftskostnader og inflasjon (konsumprisindeksen, KPI). Det er et mål å opprettholde realverdien av TKKs kapital over tid (summen av grunnkapital og bufferfond).

I 2021 ble TKKs netto resultat etter driftskostnader 465 millioner kroner, 255 millioner kroner over budsjett. Resultatet disponeres ved å avsette 69 millioner kroner til kommunens disposisjonsfond, som i all hovedsak brukes som egenkapital i finansieringen av kommunens realinvesteringer i 2022. De resterende 396 millioner kroner avsettes til TKKs bufferfond, noe som er 255 millioner kroner høyere enn den budsjetterte avsetningen. TKKs bufferfond er et disposisjonsfond (ubundet driftsfond) som inngår i TKKs balanse. Disponeringen er i henhold til kommunale regnskapsregler og bystyrets vedtak i oktober 2018 (PS 126/18).

Drifts- og balanseregnskapet

Driftsregnskapet

Poster	Regnskap		Regnskap
	31.12.2021	Budsjett 2021	31.12.2020
Driftsinntekter	0,0	0,0	0,0
Driftsutgifter	-3,2	-4,0	-3,4
Driftsresultat	-3,2	-4,0	-3,4
Finansinntekter	468,4	214,3	234,9
Finansutgifter			
Netto finansposter	468,4	214,3	234,9
Årsoverskudd TKK	465,2	210,3	231,5

Den nominelle avkastningen i TKK disponeres i henhold til punkt 1.6.2 i TKKs vedtekter. Fordeling av nominell avkastning:

	Regnskap 2021	Budsjett 2021
Nominell avkastning	468,4	214,3
Driftsutgifter	-3,2	-4,0
Avsatt til disposisjonsfond	-69,5	-69,5
Avsatt til bufferfond TKK	395,7	140,8
Nominell avkastning TKK ift budsjett	254,1	

TKKs grunnkapital, bufferkapital, kulturfondet og kollektivfondet forvaltes og rapporteres som én portefølje, jf. kapittel 1.1.3 i TKKs vedtekter. I henhold til vedtektene skal det gjøres en oppstilling av de ulike fondenes balanseverdi og andel av årsresultatet. Videre skal de underliggende fondenes balanseverdier ved utgangen av året måles mot målsatt verdi.

Disponering av nominell avkastning 2021

Nominell avkastning TKK (netto finansposter)	468,4
Driftsutgifter TKK	-3,2
Avsetning bufferfond TKK	-395,7
Utbytte, for bruk i 2022	-69,5
Til disposisjonsfond	-66,6
Til kollektivfondet	-1,3
Til kulturfondet	-1,3
Til næringsfondet	-0,3

Balanseverdier og realverdi

Fondenes balanseverdi	2021	2020	Endring 2021
Grunnkapital	6 635,9	6 635,9	0,0
Bufferfond	991,1	595,4	395,7
Sum	7 627,0	7 231,3	395,7
Økning anleggsmidler	0,0	0,0	0,0
Sum egenkapital	7 627,0	7 231,3	395,7

Fordelt på fondene:	2021	2020	
TKK	7 335,1	6 918,9	416,2
Kollektivfondet	146,7	139,3	7,4
Kulturfondet	145,2	137,9	7,3
Næringsfondet*	0,0	35,2	-35,2
Sum	7 627,0	7 231,3	395,7

I henhold til fondenes vedtekter er det et mål at realverdien av fondene opprettholdes. Den målsatte verdien er gitt ved verdien ved utgangen av 2017 tillagt KPI-veksten i årene deretter. I perioden 2018 - 2021 har KPI- veksten vært 12,1 prosent. Næringsfondet ble omstrukturert i 2021, og fondets midler ble tilført TKK slik at dette fondets bokførte verdi økte tilsvarende. Ved målingen nedenfor er derfor Næringsfondets kapital på 33,1 mill per 31.12.2017 tillagt TKK.

Kollektivfondet og kulturfondet har fått tildelt årlig avkastning lik endring i konsumprisindeksen, som forutsatt i vedtektene, og ligger på målsatt verdi pr 31.12.2021. TKK, som skal ha residualen av total avkastning, har i perioden oppnådd en merverdi på 190,5 millioner kroner.

Delfond	Bokført verdi	Målsatt verdi	Bokført verdi	Differanse
	UB 2017	2021	UB 2021	
TKK	6 375,4	7 144,5	7 335,1	190,5
Kollektivfondet	130,9	146,7	146,7	0,0
Kulturfondet	129,6	145,2	145,2	0,0
Sum	6 635,9	7 436,5	7 627,0	190,5

Balanseregnskap totalt

Eiendeler	31.12.2021	31.12.2020
Aksjer TrønderEnergi AS	531,9	531,9
Ansvarlig lån TKP	100,0	100,0
Sum anleggsmidler	631,9	631,9
Bankinnskudd	348,5	335,5
Obligasjoner laveste verdis prinsipp	3 026,4	2 854,2
Obligasjoner med kontantstrømsikring	2 135,2	2 036,4
Aksjefond	1 397,4	1 341,3
Påløpte renter obligasjoner	46,6	44,2
Eiendom	100,9	100,9
Hedgefond og Private Equity	19,5	11,0
Anordning utbytte Aberdeen	0,9	1,2
Sum omløpsmidler	7 075,3	6 724,5
Sum eiendeler	7 707,2	7 356,4
Gjeld og egenkapital	31.12.2021	31.12.2020
Kraftfondet	6 375,4	6 342,3
Kollektivfondet	130,9	130,9
Kulturfondet	129,6	129,6
Næringsfondet		33,1
Sum TKK grunnkapital	6 635,9	6 635,9
TKK bufferfond	991,1	595,5
Sum egenkapital	7 627,0	7 231,3
Mellomværende bykassen	10,7	6,6
Disponert avkastning til fire fond	69,5	118,4
Sum gjeld	80,2	125,1
Sum gjeld og egenkapital	7 707,2	7 356,4

Note 22 - Andre vesentlige forpliktelser

Denne noten synliggjør vesentlige framtidige forpliktelser pr. 31.12.21. Med vesentlig menes i denne sammenheng beløp over 100 millioner kroner.

Forpliktelse - type	Ansvarlig område	Forpliktelse mill kr	Antall avtaler 31.12.	Varighet avtale
Private barnehager, tilskudd	Oppvekst og utdanning	793	128	I hht forskrift til Barnehageloven
Husleieavtaler	Eierskapsenheten	292	107	Fra 1-20 år
Avfallshåndtering - Trondheim renholdsverk AS	Byutvikling	230	1	Løpende til oppsigelse
Brann og redningstjenester - TBRT	Byutvikling	180	1	Løpende til oppsigelse
Fastleger og private fysioterapeuter med kommunale driftsavtaler	Helse- og velferd	170	287	Løpende til oppsigelse
Helseplattformen	Helse- og velferd	80	1	Utlånsavtale til selskapet med tilbakebetaling i 2023
Helseplattformen	Helse- og velferd	22	1	Løpende
Kirkelig fellesråd, drifts- og investeringstilskudd	Kirke og gravlunder	193	1	I hht Kirkeloven
Tjenester til brukerstyrt personlig assistanse	Helse- og velferd	218	188	Løpende

Note 23 - Interkommunalt samarbeid der Trondheim er vertskommune

Noten inneholder informasjon om økonomiske transaksjoner i interkommunalt samarbeid etter kommunelovens § 17-1, der Trondheim kommune er vertskommune for samarbeidet.

Samarbeid mot akutt forurensing i Sør-Trøndelagsregionen

Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning (IUA), Sør-Trøndelag region er et samarbeid om beredskapen mot akutt forurensning (primært olje- og kjemikalieutslipp). I samarbeidet inngår til sammen 24 kommuner. Samarbeidet styrker kommunenes egen beredskap gjennom blant annet innkjøp av utstyr, kompetanseheving og planverk og kan ta en koordinerende rolle ved store hendelser som går ut over kommunens håndteringsevne.

Overføring til samarbeidet fra Trondheim kommune	1,4
Overføring fra andre kommuner	1,1
Samarbeidets egne inntekter	1,7
Samarbeidets totale inntekter	4,3
Samarbeidets driftsutgifter	4,3
Resultat av virksomheten	0,0

Trondheimsregionen

Trondheimsregionen er et samarbeidsorgan for Stjørdal, Malvik, Trondheim, Melhus, Skaun, Orkland, Midtre Gauldal og Indre Fosen kommuner, der Trondheim er vertskommune.

Medlemskommunene danner en felles bolig-, arbeids- og serviceregion. Hensikten med samarbeidet er å styrke Trondheimsregionen i en internasjonal konkurransesituasjon, slik at regionen i framtiden hevder seg i toppen innen forskning, utdanning og næringsliv.

Trondheimsregionen har som overordnet mål å øke regionens andel av landets verdiskaping. Rita Ottervik (ordfører Trondheim) ble valgt som leder i 2019, Oddbjørn Bang i Orkland er nestleder. Bård Eidet er daglig leder. De tyngste sakene i Trondheimsregionen er Interkommunal arealplan (IKAP) og regional strategisk næringsplan. Det arbeides også med profilering/omdømmebygging og samferdsel.

Overføring til samarbeidet fra Trondheim kommune	3,2
Overføring fra andre kommuner, fylkeskommune og stat	3,8
Samarbeidets egne inntekter, fra fond 2020	0,9
Samarbeidets totale inntekter	7,9
Samarbeidets driftsutgifter	7,6
Resultat av virksomheten, til fond 2022	0,3

Øyeblikkelig hjelp døgnopphold (ØHD)

Avdeling kommunal akutt er et samarbeid mellom Malvik, Melhus, Midtre Gauldal og Trondheim kommune. Avdelingen er lokalisert ved Øya helsehus som har nærhet til St. Olav hospital. Tilbudet er for pasienter over 18 år, som legges inn fra hjemmet med et avklart sykdomsbilde, ikke ved livstruende sykdom. Pasienter legges inn via fastlege, legevakt eller akuttmottak. Opphold ved kommunal akutt døgnenhet varer inntil 72 timer.

Overføring til samarbeidet fra Trondheim kommune	45,9
Overføring fra andre kommuner	9,1
Samarbeidets egne inntekter	
Samarbeidets totale inntekter	55,0
Samarbeidets driftsutgifter	40,3
Resultat av virksomheten	14,7

Trondheim interkommunale legevakt

Kommunene Malvik, Melhus, Midtre Gauldal og Trondheim har gått sammen om felles legevaktstilbud med Trondheim som vertskommune. Legevakta er lokalisert i Mauritz Hansens gate ved Øya Helsehus og ble kommunal enhet i 2009. Enheten tilbyr øyeblikkelig hjelp ved sykdom/skade for nærmere 250.000 innbyggere i de fire kommunene, samt rådgivning på telefon utført av spesialsykepleiere. Enheten har også legevaktbil med kvalifisert ambulansesjåfør og lege. På kveld og helg ruller fastleger fra alle kommuner på vaktene.

Overføring til samarbeidet fra Trondheim kommune	67,8
Overføring fra andre kommuner	14,5
Samarbeidets egne inntekter	25,2
Samarbeidets totale inntekter	107,6
Samarbeidets driftsutgifter	107,3
Resultat av virksomheten	0,3

Trondheimsregionens friluftsråd

Trondheimsregionens friluftsråd er et interkommunalt samarbeidsorgan bestående av Malvik, Melhus, Skaun, Selbu og Trondheim kommune. Rådets oppgave er i samarbeid med fylkeskommune, kommuner og andre interesserte å virke for sikring, tilrettelegging og drift av områder for friluftsliv, samt å skape større forståelse for friluftsområdenes betydning, bedre friluftskultur og utbredelse av friluftsliv.

Overføring til samarbeidet fra Trondheim kommune	0,9
Overføring fra andre kommuner	0,2
Samarbeidets egne inntekter	1,4
Samarbeidets totale inntekter	2,5
Samarbeidets driftsutgifter	2,5
Resultat av virksomheten	0,0

Note 24 - Interkommunale selskaper

Med interkommunalt selskap menes et selskap hvor alle deltakerne er kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper. Deltakerkommunene har ubegrenset ansvar for en prosent- eller brøkdel av selskapets forpliktelser, slik at delene til sammen skal utgjøre selskapets samlede forpliktelser. Hovedregelen er at deltaker-kommunene har ansvar for selskapets forpliktelser i henhold til eierandel.

Trondheim kommune har eierandeler i følgende selskaper etter lov om interkommunale selskaper.

Trondheim Havn IKS

Trondheim Havn var opprinnelig en kommunal havn med regnskap adskilt fra kommunens ordinære regnskap iht. havnelovens bestemmelser, men er fra 1.1.2006 organisert som et IKS etter lov om interkommunale selskaper.

Eierandel 76,3%

Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS

Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS ble etablert 1.1.2008, og er den lokale faginstans for brannvern.

Eierandel 85,8%

Midt-Norge 110-Sentralen IKS

Midt-Norge 110-sentral IKS er fra og med 01.01.2016 opprettet i medhold av lov om interkommunale selskaper. Midt-Norge 110-sentral har det regionale ansvar for nødmelding på brann, redning og akutt forurensning i regionen.

Eierandel 60,9%

Del 2 - Konsolidert årsregnskap - Trondheim kommune

1 Økonomisk oversikt etter art, drift

<i>Alle tall i millioner kroner</i>	Note	Konsolidert regnskap 2021	Konsolidert regnskap 2020
Driftsinntekter			
Rammetilskudd		-4 607	-4 552
Inntekts- og formuesskatt		-7 440	-6 382
Eiendomsskatt		-778	-737
Andre skatteinntekter		0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten		-541	-618
Overføringer og tilskudd fra andre		-2 298	-2 075
Brukerbetalinger		-693	-663
Salgs- og leieinntekter		-1 647	-1 633
Sum driftsinntekter		-18 005	-16 660

Driftsutgifter			
Lønnsutgifter		7 893	7 597
Sosiale utgifter		2 128	2 007
Kjøp av varer og tjenester		4 961	4 495
Overføringer og tilskudd til andre		1 192	1 116
Avskrivninger		903	763
Sum driftsutgifter		17 077	15 979

Brutto driftsresultat		-928	-681
------------------------------	--	-------------	-------------

Finansinntekter/Finansutgifter			
Renteinntekter		-208	-235
Utbytter		-38	-30
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		-324	-78
Renteutgifter		313	385
Avdrag på lån		927	796
Netto finansutgifter		671	839

Motpost avskrivninger		-903	-763
-----------------------	--	------	------

Netto driftsresultat	1	-1 160	-605
-----------------------------	----------	---------------	-------------

Disponering eller dekning av netto driftsresultat:			
Overføring til investering		331	251
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond		20	99
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond		809	366
Dekning av tidligere års merforbruk		0	-111
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		1 160	605

Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0
---	----------	----------

Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk	0	0
--	---	---

2 Bevilgningsoversikt investering

<i>Alle tall i millioner kroner</i>	Note	Konsolidert regnskap 2021	Konsolidert regnskap 2020
Investeringsutgifter			
Investeringer i varige driftsmidler		2 514	2 784
Tilskudd til andres investeringer		12	3
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5	73	114
Utlån av egne midler		19	401
Avdrag på lån		0	9
Sum investeringsutgifter		2 617	3 311

Investeringsinntekter			
Kompensasjon for merverdiavgift		-286	-332
Tilskudd fra andre		-851	-349
Salg av varige driftsmidler		-290	-307
Salg av finansielle anleggsmidler		-48	0
Utdeling fra selskaper		0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler		0	-124
Bruk av lån		-804	-2 057
Sum investeringsinntekter		-2 279	-3 170

Videreutlån			
Videreutlån		538	61
Bruk av lån til videreutlån		-518	0
Avdrag på lån til videreutlån		70	114
Mottatte avdrag på videreutlån		-215	-115
Netto utgifter videreutlån		-125	60
Overføring fra drift og netto avsetninger			
Overføring fra drift og netto avsetninger		-331	-251
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond		123	37
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond		-7	2
Dekning av tidligere års udekket beløp		0	11
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		-215	-200

Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)

0

0

Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk

0

0

3 Balanseregnskapet

<i>Alle tall i millioner kroner</i>	Note	Konsolidert regnskap 2021	Konsolidert regnskap 2020
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Faste eiendommer og anlegg		29 044	28 251
Utstyr, maskiner og transportmidler		1 245	1 215
Finansielle anleggsmidler			
Aksjer og andeler (eiendeler)	3	2 140	2 070
Obligasjoner (eiendeler)		0	0
Utlån		2 816	2 473
Immaterielle eiendeler		0	0
Pensjonsmidler	4	16 977	16 559
Sum anleggsmidler		52 222	50 568
Omløpsmidler			
Bankinnskudd og kontanter		3 038	1 682
Finansielle omløpsmidler			
Aksjer og andeler (omløpsmidler)	3	1 518	1 604
Obligasjoner (omløpsmidler)		5 168	4 896
Sertifikater		0	0
Derivater (omløpsmidler)		0	0
Kortsiktige fordringer			
Kundefordringer		624	567
Andre kortsiktige fordringer		1 121	879
Premieavvik (kortsiktige fordringer)	4	1 394	1 266
Sum omløpsmidler		12 862	10 893
Sum eiendeler		65 084	61 462

EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Egenkapital drift			
Disposisjonsfond		-2 662	-1 856
Bundne driftsfond		-555	-534
Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
Egenkapital investering			
Ubundet investeringsfond		-6 023	-6 027
Bundne investeringsfond		-222	-99
Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	0
Annen egenkapital			
Kapitalkonto		-15 703	-14 109
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		0	0
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		211	211
Sum egenkapital		-24 954	-22 414
Langsiktig gjeld			
Lån			
Gjeld til kredittinstitusjoner		-13 211	-11 598
Obligasjonslån		-5 500	-6 000
Sertifikatlån		-2 054	-1 984
Pensjonsforpliktelse	4	-16 802	-17 067
Sum langsiktig gjeld		-37 567	-36 649
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		-868	-1 042
Likviditetslån		0	0
Derivater (kortsiktig gjeld)		0	0
Annen kortsiktig gjeld		-1 696	-1 356
Premieavvik (kortsiktige gjeld)		0	0
Sum kortsiktig gjeld		-2 564	-2 398
Sum egenkapital og gjeld		-65 084	-61 462

MEMORIAKONTI			
Ubrukte lånemidler		1099	240
Andre memoriakonti		28 199	28 199
Motkonto for memoriakontiene		-29 297	-28 438
Sum memoriakonti		0	0

Sum balanse		0	0
-------------	--	---	---

4 Noter til regnskapet

Alle tall oppgitt i millioner hvis ikke annet er oppgitt

Note 0.1 Formål

Formålet med konsolidert regnskap er å utarbeide et samlet regnskap for kommunen som juridisk enhet. Det konsoliderte årsregnskapet skal vise kommunen eller fylkeskommunen som én økonomisk enhet, uavhengig av organisering.

Et konsolidert årsregnskap skal gi kommunestyret eller fylkestinget oversikt over kommunens samlede økonomi og ressursbruk.

Utarbeidelsen av det konsoliderte regnskapet er hjemlet i kommuneloven § 14-6.

Note 0.2 Regnskapsprinsipper for konsolidert regnskap

Det konsoliderte regnskapet utarbeides ved å slå sammen årsregnskapene til de enhetene som skal inngå.

Transaksjonene og mellomværendene mellom enhetene skal elimineres, men bare så langt det følger av god kommunal regnskapsskikk. Det skal ikke gjennomføres egen årsavslutning for konsolidert regnskap.

Transaksjoner og mellomværender mellom regnskapsenheter som er en del av kommunen som juridisk enhet, skal som hovedregel ikke være med i det konsoliderte årsregnskapet.

Interkommunalt politisk råd og kommunalt oppgavefellesskap som ikke er eget rettssubjekt og som fører eget regnskap, kan utelates fra konsolideringen hvis dette ikke har betydning for vurderingen av kommunens økonomiske utvikling og stilling.

Note 0.3 Enheter som er med i konsolidert regnskap

Disse enhetene er med:

- **Trondheim kommune** leverer pålagt tjenestetilbud og andre tjenester til innbyggerne i Trondheim kommune innen oppvekst og utdanning, kultur og idrett, helse og velferd, byutvikling, næring, samferdsel, klima og miljø.
- **Stavne Trondheim KF** er et kommunalt foretak som hjelper jobbsøkere ut i arbeid gjennom karriereveiledning, opplæring og arbeidspraksis i samarbeid med næringslivet.
- **Klæbu Industrier KF** er et kommunalt foretak som tilrettelegger arbeid for personer med nedsatt arbeidsevne/ arbeidsfunksjon med sikte på å tilbakeføre dem til et aktivt arbeid i det ordinære arbeidsmarkedet.

Trondheim kommune er vertskommune for fem interkommunale samarbeid, der regnskapet føres som en del av Trondheim kommune sitt regnskap. Disse samarbeidene, som er nærmere omtalt i note 23 i kommuneregnskapet, er:

- Samarbeid mot akutt forurensing i Sør-Trøndelagsregionen
- Trondheimsregionen
- Øyeblikkelig hjelp døgnopphold (ØHD)
- Vertskommune Legevakt
- Trondheimsregionens friluftsråd

Alle disse samarbeidene utgjør en svært liten del av den samlede økonomiske aktiviteten i kommunen.

Note 1 - Endring i arbeidskapital

Arbeidskapitalen er differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld og er dermed et mål på kommunens evne til å innfri sine kortsiktige betalingsforpliktelser (likviditet). Alle inntekter (tilgang) og utgifter (bruk) påvirker arbeidskapitalen og skal derfor føres i drifts- eller investeringsregnskapet. Denne avstemmingen mellom arbeidskapitalen i balansen og summen av inntekter og utgifter i drifts- og investeringsregnskapet skal vise at dette er tilfelle.

	31.12	1.1
Sum arbeidskapital i balansen	10 298,9	8 494,9
Endring arbeidskapital	1 804,0	
Endring ubrukte lånemidler	-858,8	
Endring i regnskapsprinsipper	0,0	
Sum endring for avstemming mot drifts- og investeringsregnskapet	945,1	
Netto driftsresultat	1 159,6	
Netto utgifter investering	-214,2	
Sum endring for avstemming mot balansen	945,3	
Avstemming mellom balansen og drifts- og investeringsregnskapet (*)	-0,2	

* Differansen skyldes avrundning

Note 2 - Varige driftsmidler

Varige driftsmidler (anleggsmidler) er anskaffelser av investeringsmessig karakter som har en utnyttbar levetid på minst tre år og en kostpris på minst 100.000 kroner inklusive merverdiavgift. Anleggsmidler bokføres til anskaffelseskost.

Anleggsmidler skal ifølge regnskapsforskriftens § 3-4 avskrives. For anleggsmidler med begrenset utnyttbar levetid, reduseres de bokførte verdiene med avskrivning/nedskrivning etter de regler som gjelder for det aktuelle anleggsmiddel. Anlegg under utførelse avskrives ikke.

Avskrivningene påvirker ikke resultatet for kommunen da det også føres en motpost i driftsregnskapet. Avskrivningen skal skje med like store årlige beløp (lineærmetoden) over levetiden til anleggsmidlet. Avskrivningene skal starte senest året etter at anleggsmidlet er anskaffet eller tatt i bruk av virksomhetene. De ulike typer anlegg har ulik avskrivningstid:

Type	Avskrivningslengde
224 IKT-utstyr og programvare, kontormaskiner o.l.	5 år
224 Inventar og innredning, større utstyr, verktøy og maskiner	10 år

224 Kjøretøy og lignende	10 år
	Ingen avskrivning
224 Anlegg under utførelse	
227 Brannbiler o.a. større nyttekjøretøy, større anleggsmaskiner, båter og ferger, o.l.	20 år
227 Barnehagelokaler, skolelokaler, idrettshaller og idrettsanlegg, boliger og lokaler til bofellesskap, veger og parkeringsplasser, terminalbygg, kaier og kaianlegg, forbrenningsanlegg, renseanlegg, pumpestasjoner, høydebasseng og ledningsnett o.l.	40 år
227 Administrasjonslokaler, institusjonslok., kulturbygg, lagerbygg, brannstasjoner, o.l.	50 år
	Ingen avskrivning
227 Tomter/kunst/anlegg under utførelse	

Avskrivninger fordelt på avskrivningslengde:

Gruppe iht forskrift § 3-4 med maks avskrivningstid	5 år	10 år	15 år	20 år	40 år	50 år	Ingen avskrivning
Bokført verdi per 1.1	208,8	483,8	0,0	594,7	15 663,1	4 877,4	7 638,1
Tilgang	22,5	50,6	0,0	47,4	394,2	21,3	1 245,9
Avgang	0,0	0,0	0,0	0,0	39,2	0,0	15,9
Avskrivninger	95,7	102,8	0,0	37,1	533,4	134,1	0,0
Omgrupperinger	64,8	55,6	0,0	17,7	1 040,0	287,2	-1 465,2
Nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reverserte nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bokført verdi 31.12	200,3	487,3	0,0	622,8	16 524,7	5 051,8	7 402,9

Det er ikke inngått finansielle leieavtaler som skal aktiveres i noen grupper av anleggsmidler.

Note 3 - Aksjer og andeler

Noten inneholder en oversikt over aksjer og andeler som er klassifisert som anleggsmidler fordi de er av strategisk eller annen ikke-finansiell karakter. Alle postene er vurdert som strategiske plasseringer som ikke er omsettelige i et regulert marked. Av denne grunn er ikke markedsverdier oppgitt i noten.

Selskapets navn	Antall	Pålydend		Bokført	Bokført
		e	Andel	31.12.2021	31.12.2020
Trv Gruppen AS	24 231	1 000	100%	24,23	24,23
Trondheim Kino AS	20 000	1 000	100%	20,00	20,00
Leutenhaven AS	1 500	*	100%	4,85	4,85
Olavshallen AS	2 000	1 000	100%	2,00	2,00
Trondheim Parkering AS	35 000	1 000	100%	35,00	35,00

Labtjenester AS	500	1 000	100%	0,51	0,51
Vistamar			100%	0,03	0,03
Trondheim Spektrum Eiendom AS	129 098	500	100%	62,72	62,72
Trøndelag Brann og Redningstjeneste IKS			82,3%	21,43	21,43
Trondheim Havn IKS			76,3%	0,00	
Kunsthall Trondheim AS	190	1 000	63,3%	0,20	0,20
Prima AS	6	50 000	60,0%	0,30	0,30
Midt-Norge 110-sentral IKS			58,8%	0,00	
Midtbyen Management AS	400	1 000	25,0%	0,40	0,30
Midt-Norsk Filmsenter AS	67	500	33,3%	0,03	0,03
Trondheim Stasjonssenter AS	3 020	1 000	20,0%	0,00	3,08
Svenska Kommun Försäkrings AB	5 800		18,5%	17,05	5,47
Filminvest3 AS	200	1 000	16,7%	0,20	0,20
Trøndelag Teater AS	9	1 000	16,7%	0,01	0,01
Museene i Sør-Trøndelag AS	9 516	40	16,7%	0,34	0,38
TrønderEnergi AS	1 033 202	437	9,0%	451,63	451,63
TrønderEnergi AS	98 385			80,26	80,26
Oi! Trøndersk Mat og Drikke AS	30	5 000	6,3%	0,15	0,15
Naboer AB	200	85	5,9%	0,02	0,02
Proventure Seed AS	1 598 502	1	3,2%	1,73	1,73
Biblioteksentralen SA	111	300	2,9%	0,03	0,03
Visit Trondheim AS	75	1 000	8,5%	0,08	0,08
Midnor CNI AS	250	100	1,5%	0,03	0,03
Leiv Eriksson Nyskaping AS	14 969	0,2	1,5%	1,00	1,00
Helseplattformen AS	4 000	1 001	40,0%	4,00	4,00
Allskog BA				0,02	0,02
Kommunekraft AS	1	1 000	0,30%	0,00	0,00
Klæbu næringsforum AS	20	1 000	20,0%	0,02	0,02
Trøndelag reiseliv AS	6	1 000	0,40%	0,01	0,01
Tanem kunstgressbane		50 000		0,05	0,05
Trondheim kommunale Pensjonskasse				1 351,27	1 300,68
Kommunal Landspensjonskasse				53,14	49,16
Klæbu industripark				0,00	0,02
Blakli borettslag				0,25	0,25

Nyhavna Utvikling	67,00%	6,70
Ski-VM Trondheim 2025	10,00%	0,01
SUM		2 132,96 2 069,85

Note 4 - Pensjoner

Pensjonsordningene i kommunen

Trondheim kommune har kollektive pensjonsforsikringer for sine ansatte i Trondheim kommunale pensjonskasse (TKP), Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK).

Ansatte som er i kommunens tjeneste ved fylte 62 år har rett til avtalefestet pensjon (AFP) etter bestemte regler. AFP for 62-64 år er ikke fullt forsikringsmessig dekket, og det er heller ikke på annen måte samlet opp fond til dekning av framtidige AFP-pensjoner. Kommunen belastes for faktisk uttak. Pensjonsforpliktelse som vedrører kommunens egenandel for medarbeidere som tar ut AFP for årsklassene 65 - 66 år, er belastet ut fra antatte uttakfrekvenser for de enkelte årsklassene.

Regnskapsføring av pensjon

Etter KRS nr 14 pk 3,5 bokstav j gis noteopplysninger om pensjon i samsvar med § 5-12 c. Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetninger for kommuner mv. Opplysningene kan begrenses til å opplyse om samlet pensjonskostnad i regnskapet og årets pensjonspremier. Videre skal det minst opplyses om balanseførte pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser, herunder endring i disse størrelsene.

Pensjonsutgifter belastes i takt med at forsikringspremien bokføres. Etter § 3-5 i regnskaps- og budsjettforskriften skal driftsregnskapet i tillegg belastes med en pensjonskostnad kalkulert ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Differansen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og Trondheim kommune har valgt å inntekts- eller utgiftsføre premieavviket i driftsregnskapet med tilbakeføring over de neste syv årene (10 år på premieavvik fra 2012-2013 og 15 år for premieavvik oppstått t.o.m. 2011). Regnskaps- og budsjettforskriften sier at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser skal oppføres i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Spesifikasjon av pensjonskostnad og årets premieavvik	Totalt
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	789,8
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	494,5
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-559,8
Administrasjonskostnader	48,7
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	773,2
Årets pensjonspremie	1 204,46
Årets premieavvik	-425,5
Sum amortisert premieavvik	319,2
Samlet pensjonskostnad	1 092,5

	Totalt	
Premiefond	TKP	KLP
Innestående på premiefond 01.01.	-866,3	-0,1
/Tilført premiefondet i løpet av året,	-17,8	-82,9
Bruk av premiefondet i løpet av året,	250,0	35,6
Rente på premiefondsmidler	0,2	0
Innestående på premiefond 31.12.	-634,0	-47,4

	Totalt	
Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	Beløp	Arbeids- giveravgift
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr. 01.01	-17 005,0	
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	-16 823,4	-2 372,1
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelser	-21,3	
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	-16 844,7	
Pensjonsmidler pr 01.01	16 559,6	
Pensjonsmidler pr. 31.12.	16 976,4	2 393,7

	Totalt	
	Pensjons- midler	Pensjons- forpliktelser
Estimatavvik og planendringer	Beløp	Beløp
Estimatavvik 31.12.	0,0	0,0
Virkningen av planendringer	0,0	0,0

Note 5 - Avsetninger og bruk av avsetninger

Tabellen viser inntekter som er avsatt til og brukt av bundne fond. Bundne fond gjelder inntekter som er øremerket et bestemt formål fra giver.

Bundne driftsfond:	Bokført verdi 1.1	Avsetning	Bruk	Bokført verdi 31.12.
Bundne driftsfond (*)	226,7	233,5	232,2	228,0
Selvkostfond	174,4	21,5	4,2	191,7
RNB-midler, statstilskudd	52,1	0,0	52,0	0,1
IUA-fond	3,7	0,0	0,3	3,4
Den kulturelle skolesekken	3,9	5,3	5,6	3,6
Konsesjonsavgifter	4,3	0,5	4,3	0,5
Vedlikeholdsfond, Øya helsehus	17,8	2,5	0,2	20,1
Avsatt fra boligtilskudd	18,9	8,0	0,3	26,5
NAV tiltak, Stavne	3,5	0,0	0,0	3,5
Rus kap 765, Stavne	0,8	0,0	0,8	0,0
Bundne fond, Klæbu industrier	0,6	0,0	0,0	0,6
Bundne investeringsfond:				
Bundet investeringsfond utlån	41,6	18,6	11,3	48,9
Ekstraordinære avdrag videreutlån	50,5	139,2	28,0	161,8
Spesialbygg	4,3	3,1	4,3	3,1
Disposisjonsfond, totalt	1 840,0	1 565,7	765,2	2 640,5
Ubundne investeringsfond, totalt	6 026,7	83,6	37,2	6 073,1

Del 3 - Revisors beretning

Bystyret

Uavhengig revisors beretning for 2021

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Trondheim kommunes årsregnskap som viser et netto driftsresultat på 1 156 millioner kroner og et årsresultat på kroner 0 i kommunekassen, og et netto driftsresultat i det konsoliderte årsregnskapet på 1 160 millioner kroner. Årsregnskapet består av:

- kommunekassens årsregnskap, som består av balanse per 31. desember 2021, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsolidert årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2021, driftsregnskap, investeringsregnskap, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- oppfyller kommunekassens årsregnskap gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av kommunekassens finansielle stilling per 31. desember 2021, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.
- oppfyller det konsoliderte årsregnskapet gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Trondheim kommune som økonomisk enhet per 31. desember 2021, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Kommunedirektøren er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter den lovbestemte årsberetningen, finansrapporten og annen informasjon i kommunens årsrapport. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt den øvrige informasjonen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom den øvrig informasjonen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen og finansrapporten

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen og finansrapporten stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Kommunedirektørens ansvar for årsregnskapet

Kommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll som vedkommende finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av kommunedirektøren er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til regnskapsenheter som inngår i konsolidert årsregnskap for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte årsregnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre revisjonen av det konsoliderte årsregnskapet. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med kontrollutvalget og kommunedirektøren blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Trondheim kommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

Trondheim, 8. april 2022

Per Olav Nilsen
Revisjonsdirektør/oppdragsansvarlig
revisor

Svein Kato Isaksen
fagansvarlig regnskapsrevisor/statsautorisert
revisor

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopimottaker: Formannskapet
 Kontrollutvalget
 Kommunedirektøren

Trondheim kommune
Kommunedirektøren
Postboks 2300 Torgarden
7004 Trondheim

www.trondheim.kommune.no

22. april 2022
Layout Geir Hageskal, EKAI
Forsidefoto: Mostphotos

